

T.C.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

HAYAT BOYU ÖĞRENME VE YETİŞKİN EĞİTİM

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**GENÇ YETİŞKİN ÖĞRENERLERİN YABANCI DİL
ÖĞRENME KAYGI DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ
DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Ümmühan Deniz ÇAKIR

DANIŞMAN

DOÇ. DR. HÜSEYİN KAYGIN

BARTIN-2021

T.C.

**BARTIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

**GENÇ YETİŞKİN ÖĞRENELENLERİN YABANCI DİL ÖĞRENME KAYGI
DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ümmühan Deniz ÇAKIR

BARTIN-2022

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Unvan Danışman Adı danışmanlığında hazırlamış olduğum “GENÇ YETİŞKİN ÖĞRENENLERİN YABANCI DİL ÖĞRENME KAYGI DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ ” başlıklı program seçin tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

25.05.2022

Ümmühan Deniz ÇAKIR

ÖNSÖZ

Bu araştırmada, 21. Yy.'ın en önemli unsurlarından biri olan iletişim için gerekli olan yabancı dil üzerine çalışma yapılmıştır. Araştırmada, genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygısının çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir.

Yüksek lisans eğitimimin başından sonuna kadar her konuda bana destek olan, ufkumu açan ve hayatta sadece tek bir yol olmadığını gösteren danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAYGIN' a teşekkür ederim.

Ümmühan Deniz ÇAKIR

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

GENÇ YETİŞKİN ÖĞRENENLERİN YABANCI DİL ÖĞRENME KAYGI DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Ümmühan Deniz ÇAKIR

Bartın Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hüseyin KAYGIN

Bartın-2022, sayfa: xv+61

Araştırmada, genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenirken sınıf içerisinde yaşadıkları kaygıyı yaş, cinsiyet, uyruk, anadil, İngilizce düzeyi, hazırlık sınıfı kur seviyeleri ve geçmiş Türkçe deneyimleri değişkenleri açısından incelenmiştir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel yöntem kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemi kişilerin davranışlarını deney, gözlem ve test yoluyla ölçebilen, bireylerin yorumları olmaksızın olguları sayısal verilerle açıklayabilen bir araştırma yöntemidir (Bedir Erişti, 2013, s.9). Araştırmanın evrenini, yabancı dil olarak Türkçe öğrenmekte olan Batı Karadeniz’de bir üniversitenin Türkçe dil öğretim merkezi hazırlık sınıfı öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri; Horwitz ve arkadaşları (1986) tarafından geliştirilmiş ve Fatma (2011) Gürsu tarafından Türkçeye uyarlanmış olan yabancı dil sınıfı kaygı ölçeği (FLACS) ve araştırmacı tarafından hazırlanmış olan demografik bilgi formu ile elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde T-testi, ANOVA, Mann-Whitney U istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları, genç yetişkinlerin yabancı dil kaygısının orta düzeyde olduğunu göstermiştir. Genç yetişkinlerin yabancı dil kaygısı ile cinsiyet, yaş, İngilizce düzeyleri ve hazırlık sınıfı değişkelerinin anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Genç yetişkinlerin öğrenim gördükleri hazırlık sınıfı kur seviyesi yükseldikçe yaşadıkları kaygı oranı da yükselmektedir. Son olarak geçmiş Türkçe dili deneyimi

değişkeni ile yabancı dil kaygı düzeyi arasında düşük düzeyli negatif yönlü anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Kursa başlamadan önce Türkçe dili deneyimleri edinen genç yetişkinlerin, Türkçe dili deneyimi edinmeyenlere oranla kaygılarının biraz daha yüksek olduğu görülmektedir. Çalışmanın sonunda ulaşılan sonuçlar benzer güncel çalışmalar ışığında tartışılmış ve bu sonuçlara dayalı çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Genç yetişkin öğrenenler, Yabancı dil Kaygısı, Kaygı

ABSTRACT

M. Sc. Thesis

THE EXAMINATION OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING ANXIETY LEVELS OF YOUNG ADULT LEARNERS IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

Ümmühan Deniz ÇAKIR

Bartın University

Graduate School

Department of Education

Lifelong Learning and Adult Education Thesis

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr.Hüseyin KAYGIN

Bartın-2022, pp: xv+61

In this study, the anxiety experienced by young adult learners while learning Turkish as a foreign language in the classroom was examined in terms of age, gender, nationality, mother tongue, English level, preparatory class level, and past Turkish experiences. In the research, the descriptive method was used in quantitative research methods. The quantitative research method is a research method that can measure people's behavior through experimentation, observation, and testing, and can explain phenomena with numerical data without the comments of individuals (Bedir Erişti, 2013, p.9). The population of the research consists of the preparatory class students of the Turkish language teaching center of a university in the Western Black Sea Region, who are learning Turkish as a foreign language. The data of the research; It was obtained by the foreign language class anxiety scale (FLACS), developed by Horwitz et al. (1986) and adapted to Turkish by Fatma (2011) Gürsu, and the demographic information form prepared by the researcher. T-test, ANOVA, Mann-Whitney U statistical methods were used to analyze the data. The findings of the study showed that young adults have a moderate level of foreign language anxiety. It was observed that the

foreign language anxiety of young adults and the variables of gender, age, English level, and their preparatory class level did not make a significant difference. Finally, it was observed that there was a low negative significant difference between the past Turkish language experience variable and the level of foreign language anxiety. It is seen that young adults who have Turkish language experience before starting the course have slightly higher anxiety than those who do not. The results reached at the end of the study were discussed in the light of similar recent studies and various recommendations based on these results were included.

Keywords: Young adult learners, foreign language anxiety, anxiety

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
BEYANNAME	3
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xi
TABLolar DİZİNİ.....	xii
EKLER DİZİNİ	xiv
1.GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2 Araştırmanın Amacı.....	2
1.3.Problem Cümlesi.....	2
1.3.1. Alt problemler	2
1.4. Araştırmanın Önemi	3
1.5. Sayıtlılar.....	3
1.6. Sınırlılıklar	4
1.7.Tanımlar.....	4
2.KURAMSAL ÇERÇEVE	4
2.1.Yetişkin.....	4
2.2.Genç Yetişkinlik	5
2.3.Yetişkinlerde Öğrenme	5
2.4.Yetişkinlerde Yabancı Dil Öğrenimi	5
2.5. Yetişkinlerde Yabancı Dil Öğrenimini Etkileyen Faktörler	7
2.5.1. Yaş Faktörü	7
2.5.2. Zekâ ve Yetenek.....	9
2.5.3 Motivasyon.....	9
2.5.4 Öğrenme Stilleri	10
2.5.5 Kişilik Özellikleri.....	11
2.6. Kaygı.....	12
2.6.1. Yetişkinlerde Dil Öğrenimini Etkileyen Faktörlerden: Kaygı	12

2.6.2. Yabancı Dil Kaygısı Kavramsal Temeller	14
2.6.3. Kaygı Türleri.....	14
2.7.Yabancı Dil Kaygısı Alanında Yapılan Çalışmalar	15
2.8.Yabancı Dil olarak Türkçe Kaygısı ile Yapılan Çalışmalar	17
3. YÖNTEM	21
3.1.Araştırma Deseni	21
3.2.Evren ve Örneklem	21
3.3.Verİ Toplama araçları	25
3.3.1.Demografik Bilgi Formu.....	25
3.3.2. Yabancı Dil Sınıf Kaygı Ölçeği	26
3.4. Verİ Toplama Süreci ve Etik	28
3.5.Verilerin Çözümlemesi	29
3.6.Güvenirlik Analizi	29
4. BULGULAR	29
4.2. Alt Problemlere ilişkin bulgular	31
4.2.1.Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygıları ne düzeydedir?	31
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	42
5.1 Sonuç	43
5.2 Tartışma	44
5.2.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeylerine İlişkin Elde Edilen Bulguların Tartışılması	44
5.2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyleri ile Yaşları Arasındaki Farklılığa Dair Bulguların Tartışılması .	45
5.2.3 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyleri ile Cinsiyetleri Arasındaki Farklılığa Dair Bulguların Tartışılması	46
5.2.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyleri ile İngilizce Düzeyleri Arasındaki Farklılığa Dair Bulguların Tartışılması	47
5.2.5. Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyi ile Öğrenim Gördükleri Hazırlık Sınıf Düzeyi Arasındaki Farklılığa Dair Bulguların Tartışılması	48

5.2.6. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyleri ile Geçmişte Hedef Dile İlişkin Deneyimi Olma Durumu	
Arasındaki Farklılığa Dair Bulgular.....	48
5.3 Öneriler	50
5.3.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	50
5.3.2. Uzmanlara Yönelik Öneriler	51
KAYNAKLAR.....	51
EKLER	57
ÖZGEÇMİŞ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Changes in the Lives of Middle-Aged Adults and Their Educational Needs During the COVID-19 Pandemic	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil	Sayfa
<u>No</u>	<u>No</u>
Şekil 1:Doğrulayıcı Faktör analizi ve YDSKÖ' nün 3 faktör Modeli (Gürsü, 2011).....	27

TABLolar DİZİNİ

Tablo No	Sayfa
Tablo 1:Katılımcıların Cinsiyet Bilgileri.....	21
Tablo 2: Katılımcıların Yaş Bilgileri	21
Tablo 3: Katılımcıların Yaşadığı Ülkelere Göre Dağılımı	22
Tablo 4:Katılımcıların Anadillerine Göre Dağılımı	23
Tablo 5:Katılımcıların İngilizce Düzeylerine göre Dağılımı.....	24
Tablo 6: Katılımcıların Hazırlık Sınıfında Bulundukları Kurlara Göre Dağılımı	24
Tablo 7: Katılımcıların Geçmişte Türkçe Deneyim Durumlarına Göre Dağılımı	25
Tablo 8: 1.Alt Faktör-Yabancı Dil Sınıfında Konuşma Kaygısını İçeren Maddeler	27
Tablo 9: 2. Alt Faktör- Yabancı Dil Sınıfına İlgiyi İçeren Maddeler	28
Tablo 10: 3.Alt Faktör- Anadilini Konuşan Kişi ile Konuşma Kaygısını İçeren Maddeler	28
Tablo 11:Ölçeğin Güvenirliğine İlişkin Cronbach Alpha Değerleri.....	29
Tablo 12: Ölçeğin Normallik Sonuçları İçin Kolmogorov-Smirnova Değerleri.....	30
Tablo 13: Ölçeğin Normallik Sonuçları İçin Çarpıklık- Basıklık Değerleri	30
Tablo 14:Yabancı Dil olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyi Aritmetik Ortalamaları.....	31
Tablo 15: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeylerine Dair Bulguları.....	31
Tablo 16:Ölçeğin Ölçeğin Yaş Grubu Değişkeninin Normallik Sonuçları İçin Kolmogorov-Smirnova Değerleri	36
Tablo 17:Yabancı Dil Kaygı Ölçeğinin Tamamı ve Alt Faktörlerinin Gruba Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	36
Tablo 18:Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygısı ile Cinsiyetlerine İlişkin Kolmogorov-Smirnova Shapiro-Wilk Normallik Testi Verileri	37
Tablo 19:Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygısı ile Cinsiyetlerine İlişkin Çarpıklık Basıklık Analizleri	37
Tablo 20: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeylerinin Cinsiyete Değişkenine Göre T-Testi	

Sonuçları	38
Tablo 21:Yabancı Dil Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin İngilizce Düzeyleri	
Puanlarının Yabancı Dil Kaygısına Göre One-Way Anova Testi Sonuçları.....	39
Tablo 22: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin	
Hazırlık Sınıfında Bulundukları Kur Seviyeleri ile Yabancı Dil Kaygısı	
Seviyeleri One-Way Anova Testi Sonuçları.....	40
Tablo 23: Genç Yetişkin Öğrenenlerin Hedef Dil Deneyimi Olma Durumlarının	
Puanlarının Betimsel İstatistikleri.....	41
Tablo 24: Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyi ile Geçmişte	
Hedef Dile İlişkin Deneyimi Olma Durumu Değişkeni T-Testi Analiz	
Verileri	42

EKLER DİZİNİ

Ek	Sayfa
<u>No</u>	<u>No</u>
EK2: Yabancı Dil Sınıf Kaygı Ölçeği (Türkçe)	57
EK3:Yabancı Dil Sınıf Kaygı Ölçeği (İngilizce).....	59
EK4: Demografik Bilgi Formu	61

KISALTMALAR

ANOVA	: Analysis of Variance (Varyans Analizi)
SPSS	: Statistical Package for the Social Science (İstatistik Paket Programı)
FLACS	: Foreign Language Class Anxiety Scale
YDSKÖ	: Yabancı Dil Sınıf Kaygı Ölçeği
TDK	: Türk Dil Kurumu
IELTS	: International English Language Testing System (Uluslararası İngiliz Dil Sınavı)
PLAB	: Pimsleur Language Aptitude Battery (Pimsleur'un Yetenek Aküsü)
MLAT	: Modern Language Aptitude Test (Modern Dil Yetenek Testi)

1.GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın konusunu oluşturan problem durumu, araştırmanın amacı, problem cümlesi, araştırmanın önemi, sayıltılar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

İnsanların var olmasıyla birlikte, birbirleriyle iletişime geçmeleri için anadil ve yanı sıra yabancı diller öğrenme ihtiyacı kaçınılmaz olmuştur. Dünyanın küreselleşmesi ve teknolojinin ilerlemesiyle birlikte milletler arası iletişim kurabilmek için de dil öğrenmek en önemli gereksinimlerden biri haline gelmiştir (Korkmaz ve Özer, 2016). Teknolojinin ilerlemesi ve ülkeler arası ulaşımın kolaylaşmasıyla birlikte yabancı dil gereksinimi artmış, hatta birçok ülke yabancı dil eğitimini zorunlu kılmıştır. Yabancı dil öğrenmek kişilere karmaşık ve zorlu gelebilir. Yabancı dil öğrenmeyi karmaşık hale getiren öğrenenlerin çoğunlukla bireysel farklılıkları olmuştur. Bireysel farklılıkların yanı sıra, öğretene, öğrenme ortamı, ders işlenişi ve eğitim sistemi de yabancı dil öğrenmedeki başarıyı şekillendirmekte etkilidir (Korkmaz ve Özer, 2016).

Yetişkinler ve çocukların yabancı dil öğrenimi arasında tutum ve kültürel farklılıklar bulunmaktadır. Bir çocuk dil yeterliliğini önemsemeye dili kullanmaya hevesliyen yetişkinler için aynı şey geçerli değildir. Yetişkinler, yeterli olduğunu düşünmediği dilde kendilerini ifade etmekte zorlanabilir ve stres yaşayabilmektedirler (Lightbown ve Spada, 2006). Çocuklukta yabancı dil öğrenmeye başlayan kişiler ile yetişkinlikte yabancı dili öğrenen kişiler arasında bariz farklar vardır. Yetişkinlikte yabancı dil öğrenmeye başlayanlar aksan ve dil bilgisi hatalarıyla karşı karşıya kalırken, çocukken başlayanlar hedef dilim doğal konuşanı ile yakın seviyeye gelebilir (Hartshorne ve ark., 2018). Yabancı dil öğrenmeyi engelleyen çeşitli faktörler bulunmaktadır. Bunlar; öğrenen faktörlü içine kapanıklık, utangaçlık, isteksizlik, öğrenilen dilin kültürüne hâkim olamamanın yanı sıra çevre faktörlü sıkıcı materyaller, olumsuz sınıf ortamı, yoğun ders veya iş hayatı gibi etkilere dir. Bu negatif etkiler çocuklardan çok yetişkinleri etkilemektedir. Çocuklar bu etkilerin daha hızlı üstesinden gelmektedirler (Yule, 2006, s.164).

Yapılan araştırmalar ışığında, yabancı dil öğrenmeyi etkileyen yaş, zekâ, motivasyon, kaygı, sınıf ortamı gibi duyuşsal, bilişsel, sosyal ve eğitsel birçok faktör olduğu anlaşılmaktadır

(Horwitz, Horwitz ve Cope, 1986; Lightbow ve Spada, 2006; Yule, 2006; Grabiec, 2010; Ellis, 2015). Literatür yabancı dil kaygısı üzerine İngilizce başta olmak üzere birçok dile yönelik kaygı üzerine araştırma yapılmıştır (Kondo ve Ying-ling, 2004; Liu, 2006; Batumlu ve Erden, 2007; Andrade ve Williams, 2009; Golchi, 2012; Sallabaş, 2012; Yoğurtçu ve Yoğurtçu, 2013; Tunçel, 2014; Sevim, 2014; Saydam ve Öztürk, 2014; Bekleyen, 2014; Joo ve Damron, 2015; Boylu ve Çangal, 2015; Maden, Dincel ve Maden, 2015; Altunkaya, 2017). Ancak bu çalışmalar, hem yabancı dil olarak Türkçe kaygısının düzeyini hem de bu kaygının çeşitli değişkenler açısından incelenmesinin yetişkinlere yönelik olmasından dolayı önem arz etmektedir. Çalışma, yabancı dil kaygısı ile ilgili doğru değişkenlerin önemine, yetişkin eğitimcilere ve yabancı dil öğrenen yetişkinlere yabancı dil kaygısı konusunda önem teşkil eden noktalara dikkat çekmede ışık tutacaktır.

1.2 Araştırmanın Amacı

Yabancı dil öğrenmek kişilerde kaygı yaratabilmektedir. Hem çocuklar hem yetişkinler başarısız olmak, küçük düşmek gibi aynı veya farklı sebeplerden dolayı yabancı dil kaygısı yaşayabilmektedirler. Yabancı dil kaygısı, kaygıdan farklı olarak kendine has tanımlanmıştır. Araştırma yetişkinlerin yaşadığı yabancı dil kaygısının düzeyini belirlemek ve çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçlamıştır.

Bu amaca ulaşabilmek için araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1.3.Problem Cümlesi

Genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygısı ne düzeydedir ve yabancı dil kaygısı çeşitli değişkenlere göre nasıl farklılık göstermektedir?

1.3.1. Alt problemler

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygıları ne düzeydedir?
2. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri yaşa göre farklılık göstermekte midir?
3. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

4. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri İngilizce düzeylerine göre farklılık göstermekte midir?
5. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri öğrenim gördükleri hazırlık sınıflarındaki kur düzeylerine göre farklılık göstermekte midir?
6. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile geçmişte hedef dile ilişkin deneyimi olma durumuna göre farklılık göstermekte midir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Gelişen teknoloji ile haberleşme ve ulaşım ağı giderek dünyayı küçük bir yer haline getirmiştir. Bireyler haberleşme ve ulaşım deneyimini yaşarken yabancı dillere olan ihtiyaç giderek artmaktadır. 2000 yılıyla başlayan milenyum çağında yetişen nesil teknolojiye yatkınlıklarıyla bilinmesinin yanı sıra bu yatkınlık yabancı dil becerilerini geliştirmeye de yardımcı olmuştur. Fakat yetişkin olarak adlandırdığımız 18 yaş üstü bireyler yabancı dil öğrenme ile belli bir mücadele içindedirler. Yetişkinler öğrendikleri dilde iletişim kurmaları veya bir performans sergilemeleri gerektiği zaman kaygı yaşayabilmektedir. Çok başarılı dahi olsalar hata yapma ve küçük düşme gibi endişelere kapılabilmektedirler. Bunların yanı sıra, yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi kaygısını incelenmesinin son yıllarda Türkiye’de yaşayan yabancı sayısının artması açısından öneme sahiptir. Son 17 yılda Türkiye’de oturma izni olan yabancı sayısı %641 oranında artmıştır (Göç İdaresi Başkanlığı, 2022). Yüksek Öğretim Kurulu üniversite izleme ve değerlendirme raporunda göre, 2019-2020 eğitim öğretim yılında toplam 190 üniversitede 184.046 yabancı uyruklu öğrenci öğrenim görmüştür. Giderek artan yabancı uyruklu öğrenci sayısını sadece Türkçe bölümlerde öğrenim gören öğrenciler açısından değil aynı zamanda uzun süre Türkiye’de ikamet edecek olmaları dolayısıyla Türkçe öğreniminin önemini arttırmaktadır. Türkiye’de Yabancı dil öğrenimini etkileyen yabancı dil kaygısı kavramının bireysel faktörler açısından incelendiği bu çalışmanın literatüre katkısı olacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda literatürdeki çalışmalar incelendiğinde genellikle çocukların yabancı dil kaygısı üzerine çalışmalar yapıldığı gözlemlenmiştir. Bu bağlamda yetişkinlerin yabancı dil kaygısını ele alacak olan bu araştırma, yaygın eğitim ortamında hem yabancı dil öğrenen genç yetişkinlere hem de genç yetişkin öğrenenlere eğitim veren yetişkin eğitimcilere katkı sağlaması beklenmektedir.

1.5. Sayıtlar

Araştırmaya katılan katılımcıların ölçek sorularına samimi ve doğru cevaplar verdiği varsayılmıştır. Araştırmada ölçeğin İngilizce ve Türkçe olmak üzere iki farklı türü kullanılmıştır. Katılımcıların iki dilden birini iyi derecede bildi varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırma Batı Karadeniz bölgesinde yer alan bir üniversitesinin Türkçe hazırlık sınıfında öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler ile sınırlıdır.

1.7.Tanımlar

Yabancı Dil Kaygısı: Yabancı dil kaygısı, dil öğrenme sürecinden kaynaklanan öğrenenlerin karmaşık inanç, his, öz algı ve davranışlarının bütünüdür (Horwitz, Horwitz ve Cope,1986).

Yabancı Dil Olarak Türkçe: Anadili Türkçe olmayan kişilere Türkçe öğretilmesi.

Yetişkin: Kanunların belirttiği bir yaşı aşmış, toplumsal sorumluluklarını bilme durumunda olan genç (TDK).

2.KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1.Yetişkin

Yetişkin sözcüğü Latince (Adolescere) ‘büyümek’ fiilinin geçmiş zaman halinden türetilmiştir. Yetişkin bireylerin sadece fiziksel değil aynı zamanda psikolojik olgunlaşmaya eriştiği varsayılmaktadır (Onur, 2006, s. 55-56). Yetişkin birey ifadesinin biyolojik, sosyal, psikolojik ve yasal olarak farklı tanımları yapılabilmektedir. Birey; biyolojik olarak üreme erişkinliğine ulaştığında, yasal olarak kişi oy verme, ehliyet alabilme gibi haklara eriştiğinde; sosyal olarak çalışma hayatına başlama, ebeveyn olma gibi sosyal statüler edindiğinde; psikolojik olarak kişi kendi hayatının sorumluluğunu alabildiğinde yetişkin tanımını taşıyabilmektedir (Knowles, Holtan ve Swanson, 2005, s.64)

Levinson’a göre yetişkinlerin yaşam döngüsü dört evreden oluşmaktadır. Bu evreler; ön yetişkinlik, ilk yetişkinlik, orta yetişkinlik, ileri yetişkinliktir. Ön yetişkinlik 22 yaşa kadar süren bebeklik, çocukluk ve ergenlik dönemlerini kapsayan süreçtir. İlk yetişkinlik ise, 17-45 yaş arasında geçen enerjin ve bolluğun olduğu dönemdir. Orta yetişkinlik çağı, 40- 65 yaş arası geçem biyolojik duraklamanın fakat sosyal verimliliğin yüksek olduğu çağdır. İleri yetişkinlik çağı ise 65 yaş ve üstünü kapsamaktadır (akt.Aktu, 2016).

Erikson'un psikososyal gelişim evrelerine göre gelişim sekiz evreden oluşmaktadır. Bunlar; 0-1,5 yaş, 1-3 yaş, 3-5 yaş, 5-11 yaş, 12-19 yaş, 20-30 yaş,30-60 yaş ve 60 ve üstü' dür. Erikson, 20-40 yaş dönemini genç yetişkinlik, 40-60 yaş yetişkinlik ve 60 ve üstü yaşlılık dönemi olarak adlandırmıştır (Erikson, 1968).

2.2.Genç Yetişkinlik

Genç yetişkinlik, ergenlik döneminden sonra gelen kişinin yetişkinliğe hazırlandığı henüz toplumsal beklentiler olan işe girme, evlenme gibi normlara ulaşmamış; yüksek öğrenime devam eden veya askerlik yapan henüz ara dönemde olan genç kişilerin bulunduğu evredir. Genç yetişkinlik dönemi yaş sınırı için net bir şey söylenememektedir. Neurgarten ve Moore' a göre 20-30, Erikson'a göre 20-40, Bühler'e göre 25-35, Havighurst'a göre 18-35 yaşları arası bir dönemdir (akt.Onur, 2006, s. 55-56).

2.3.Yetişkinlerde Öğrenme

Öğrenme hem birey hem toplum için gerekli ve bitmeyen bir süreçtir. Birey öğrendikçe gelişir ve hayatta karşılaştığı sorunları çözme becerisi kazanır. Yetişkinler kendi öğrenmelerinden sorumlu olabilecek olgunlukta öz yönetim ve denetime sahip bireylerdir (Tezcan ve Deveci, 2018). Yetişkinlerin eğitimi çocukların eğitiminden farklıdır. Yetişkinler öğrenmeye isteklidir ve kendileri için besleyici olmayan öğrenme ortamlarında bulunmazlar. Yetişkinlerin öğrenimi pedagojiden farklı olarak Andragojinin 4 temel hipotezine dayanmaktadır. Bunlar; Kişinin benlik kavramı, yaşantı birikimi, hazır bulunurluğu ve zaman kavramıdır. Yetişkin bireylerin çocuklardan farklı olarak öğrenme aktivitesinde hem daha bağımsız oldukları hem de belli bir yaşam deneyimleri sayesinde hazır bulunurluklarını olmaları öğrenme sorumluluğu almalarıyla neticelenmektedir (Knowles, 2009).

2.4.Yetişkinlerde Yabancı Dil Öğrenimi

Yabancı dil öğrenimi ana dil ediniminden oldukça farklıdır. Ana dil edinimi fark edilmeden, doğal bir süreç olarak gerçekleşirken, yabancı dil ediniminde ise özel yöntem, çaba ve farkındalık gerekmektedir (Onursal, 2019, s.42). Yetişkinlerin yabancı dil öğrenimi çocuklara göre oldukça farklıdır.

Yabancı dil öğrenen kişiler hâlihazırda en az bir dil bilmektedirler. Önceden bir dilmek, bir dil bilmenin hakkında bilgi sahibi oldukları için avantaj ya da öğrenecekleri yeni dil hakkında ilk dilleri üzerinden bazı yanlış genellemeler yapacakları için dezavantaj olabilmektedir (Lightbow ve Spada, 2006).

Yetişkinler genellikle iletişim kurmakta zorlanmayan, sosyal açıdan uygun bireylerdir ancak yabancı bir dil öğrenmek ve o dilde iletişime geçmek karışık ve kendiliğinden gelişmeyen bir süreç olduğu için sorunlu olabilir ve yetişkinler için bu risk almak demektir (Hortwitz, Hortwitz ve Cope, 1986, s.125-132). Yetişkinler ve çocukların yabancı dil öğreniminde tutum ve kültürel farklılıklar bulunmaktadır. Bir çocuk dil yeterliliğini önemsemediği dili kullanmaya hevesliyken yetişkinler için aynı şey geçerli değildir. Yetişkinler, yeterli olduğunu düşünmediği dilde kendilerini ifade etmekte zorlanabilir ve stres yaşayabilmektedirler (Lightbown ve Spada, 2006).

Yetişkinler, yabancı dili öğrenirken zaman kısıtlılığı ve yoğunlukla günlük yaşamlarında kendi ana dillerini konuşmaları gerekliliği ile yabancı dil öğrenmeye çalışmaktadırlar. Zaman yetersizliği ve odaklanamama gibi güçlüklerle rağmen iyi derecede yabancı dil öğrenen yetişkinler bulunmaktadır. Ancak çok az yetişkin yabancı dili anadili gibi kullanma yeterliliğine sahip olmaktadır. Yetişkinler genellikle yabancı dilde yazma becerisini ve dil bilgisini iyi derecede öğrenmektedir fakat konuşma becerisi için bu geçerli değildir. Örneğin, yazar Joseph Conrad İngiliz edebiyatı klasiklerine bir roman kazandırmasına rağmen hala Polonya aksanıyla İngilizce konuşmaktadır. Bu örnek kritik yaş hipotezini doğrular niteliktedir (Yule, 2006, s162-164). Kritik dönem hipotezine yabancı dil öğrenimini etkileyen faktörler bölümünde değinilmektedir.

Anadil öğreniminde bilişsel olgunluk ve dilbilim farkındalığı mevcut değildir. Ancak özellikle yetişkinlerin bilişsel olgunluk ve dilbilim farkındalığına sahip olmaları, dil hakkında tartışmalarını ve çözümleyebilmelerini sağlamaktadır (Lightbown ve Spada, 2006).

Yetişkinler ile çocukların yabancı dil öğrenme süreçleri, stratejileri, motivasyonları oldukça farklıdır. Bu yüzden yetişkinlerin yabancı dil öğrenim süreçlerinde onların ilgi alanları, bilişsel ve duyuşsal farklılıkları gözeticilerle öğrenim planı sunmak gerekmektedir (Onursal, 2019). Arslan (2017) 'a göre, yetişkinler, yabancı dil eğitimini formal eğitimle almış

çoğunlukla başarılı olamamıştır bu nedenle yabancı dil öğrenimine karşı korku yaşamaktadırlar Yabancı dil öğrenimini informal yollara başvurarak ve otonom öğrenme ile sağlamaktadırlar.

2.5. Yetişkinlerde Yabancı Dil Öğrenimini Etkileyen Faktörler

İkinci dil öğrenimini etkileyen yaş, yetenek, zekâ, tutum gibi bireysel farklılıklar ve çeşitli psikolojik faktörler bulunmaktadır (Ellis, 2015). Yabancı dil öğreniminde bireysel farklılıklar oldukça önemlidir. Bireysel farklılıklar yabancı dil öğrenim sürecinin bir parçasıdır (Grabiec, 2010). Bu bölümde yabancı dil öğrenimini etkileyen faktörlerin yabancı dil öğrenimine olan etkileri, varsa başarı veya başarısızlığa olan katkılarına yer vermektir.

Yabancı dil öğrenenlerin aynı sınıfta olmalarına rağmen bazılarının hızlı bir öğrenme süreci geçirirken, bazılarının ise en iyi koşullarda bile yavaş ilerleme kaydettiği birçok kez gözlemlenmiştir. Çoğu öğretmen dışa dönük kişiliğe sahip öğrenenlerin yabancı dil öğreniminde daha başarılı olacağına inanmaktadırlar. Aynı zamanda yabancı dil öğreniminde başarıyı etkileyen diğer etkenlerin; zekâ, motivasyon, yetenek, kişilik ve dili öğrenmeye başlanılan yaş olduğu kanısı mevcuttur (Lightbow ve Spada, 2006).

Bireysel farklılıklar yabancı dil öğrenimini etkilemektedir fakat bu bireysel farklılıkları tek tek ölçmek, ve gerçekten başarının sebebinin o farklılık olup olmadığını anlamak güçtür. Örneğin, motivasyon anketi uygulanan bir kişinin yüksek motivasyonlu başarılı bir öğrenen mi yoksa çıkan sonuçta bu başarının sebebinin motivasyon kaynaklı mı olduğu belli değildir (Lightbown ve Spada, 2006).

Aynı zamanda Yule, yabancı dil öğrenmeyi engelleyen çeşitli faktörler olduğunu savunur. Bunlar; Öğrenen faktörlü içine kapanıklık, utangaçlık, isteksizlik, öğrenilen dilin kültürüne hâkim olamamanın yanı sıra çevre faktörlü sıkıcı materyaller, olumsuz sınıf ortamı, yoğun ders veya iş hayatı gibi etkilere. Bu negatif etkiler çocuklardan çok yetişkinleri etkilemektedir. Çocuklar bu etkilerin daha hızlı üstesinden gelmektedirler (Yule, 2006, s.164).

2.5.1. Yaş Faktörü

İkinci yabancı dil öğreniminde yaş faktörü en çok önemsenen ve ele alınan etkenlerden biridir. Bunun sebeplerinin arasında kolay ölçülebiliyor olması ve geçerlik ve güvenilirliğinin olmasıdır. Aynı zamanda çocukların yabancı dil öğrenmede yetişkinlerden daha başarılı olduğuna dair genel bir inanış mevcuttur (Khodadadı,2015; Ellis, 2015, s.36). Bu inanışlara rağmen araştırmalar yetişkinlerin yabancı dil yeterliliğinde yüksek seviyelere gelebildiklerini göstermiştir (Lightbown ve Spada, 2006). Erken yaşta yabancı dil öğrenimine başlamanın bir avantaj olması, bireyin hedef dile yeterince maruz kaldığında ortaya çıkmaktadır. Bu durum da erken yaşta dil öğrenme hipotezini şüpheye düşürmektedir (Ellis, 2015, s.43).

Yabancı dil öğrenmeye başlama yaşının yabancı dil yeterliliği üzerindeki etkisi oldukça açıktır. Bu etkiyi teorik olarak açıklayacak olan kritik dönem hipotezi, ilk olarak 1959 da tartışılmaya başlanmıştır. Kritik dönem hipotezine göre ergenlik çağına kadar çocuklar yabancı dili ana dili gibi öğrenme yeterliliğine sahip olurlar fakat bu dönemden sonra öğrenilmeye başlanan dilde aynı yeterliliğe tamamen sahip olmak oldukça zordur (Yule, 2006, p145., Ellis, 2015, s.37).

Lenneberg, çocukların beyinlerinin sağ tarafına darbe aldıklarında yetişkinlerin ise beyninin sol tarafına darbe aldıklarında dil problemi yaşadıklarını gözlemlemiştir. Yetişkinler beyinlerinin sol yarım küresine darbe aldıklarında kalıcı olarak dilde hasar yaşamlarına rağmen çocuklar darbe aldıklarında hızla iyileşmektedirler. Bu araştırma sonuçları dilin biyolojik temellerinin yetişkinlerde ve çocuklarda farklı olduğunu göstermiştir (akt. Yule, 2006, s.145).

Yetişkinler başta telaffuz dışında yabancı dil becerilerini öğrenmede çocuklara göre daha fazla avantaja sahiptirler fakat çocuklar zamanla yetişkinleri yakalar ve hatta geçerler. Bu durum çocukların örtük öğrenmeye daha yatkın olduğu yetişkinlerin ise bilinçli öğrenmeye yatkın olduğuyla açıklanmaktadır (Ellis, 2015, s.43).

Her ne kadar erken yaşta dil öğrenmenin avantaj olduğu genel kanısı olsa bile ne erken yaşta dil öğrenmeye başlamak kesin sonuçtur ne de geç yaşta başlamak dil öğrenmeye tamamen engeldir. Önemli olan öğrenenin hazır bulunurluğu ve gelişim seviyesine göre yabancı dil öğretimi almasıdır (Onursal, 2019).

2.5.2. Zekâ ve Yetenek

Zekâ kavramı testle ölçülebilir ve aynı zamanda yabancı dil öğrenimi ve okul başarısıyla ilişkilendirilebilmektedir. Birçok araştırmacı zekâ testi sonucu yüksekliğini, yabancı dil başarısı ile ilişkilendirip başarı tahmininde bulunmuşlardır. Ancak zekâ testleri iletişim becerilerinden çok dilbilgisini ölçmektedir. Yani dilbilgisi yüksek olup iletişim becerileri düşük olan öğrenenler bu da iletişim becerilerine ağırlık verilen bir yabancı dil sınıfında zekâ testi yüksek öğrenenin yabancı dil öğrenmede başarısız olarak gösterecektir (Lightbown ve Spada, 2006).

Bazı insanların doğuştan yetenekli olduğu ve yabancı dili daha kolay öğrendiği varsayılmaktadır. Öğrenenlerin eşit derecede motive olmaları ve aynı yaşta olmalarına rağmen farklı sonuçlarla dil edinebilmektedirler. Bu farklılıklar tamamen zekâ ile açıklanamamakta ve öğrenenlerin dil yeteneği ile ilişkilendirilmektedir (Grabiec, 2010). Yetenek hızlıca öğrenebilme kabiliyetidir. Dil yeteneğine sahip olan öğrenenler daha hızlı ve kolay öğrenebilmektedirler. Dil yeteneğini ölçmek için en yaygın kullanılan MLAT (modern dil yeteneği testi) ve PLAB (Pimsleur'un yetenek aküsü)'dir. Bütün yetenek testleri birkaç öğeye dikkat etmektedir. Bunlar; yeni sesleri tanıma ve ezberleme, cümle içerisindeki belirli kelimelerin işlevlerini çözümüleme, dil örneklerinden dil bilgisi kurallarını ortaya çıkarmak, yeni kelimeleri hatırlamak (Lightbown&Spada,2006). Bugüne kadar geliştirilen tüm testler genel olarak bilişsel yeteneği ölçmektedir. Sadece bilişsel yeteneği ölçen değil iletişim yeterliliğini de ölçebilen yeni dil yeteneği testleri geliştirmelidir (Khasinah, 2014).

2.5.3 Motivasyon

Motivasyonun kelime anlamı 'isteklendirme, güdülendirme' olarak geçmektedir (TDK). Yabancı dil öğreniminde motivasyon ise kişiyi öğrenmeye güdüleyen ve öğrenmeyi basitleştiren bir etkidir. Konu fark etmeksizin öğrenmeyi başlatan, devam ettiren ve sona erdiren motivasyonun kendisidir. Aynı zamanda öğrenme periyodunu hızlandırıp kolaylaştırmaktadır (Onursal, 2019).

Temelde motivasyon içsel ve dışsal olarak ikiye ayrılmaktadır. İçsel motivasyon kişinin kendisinin belirlediği ve yeterlilik hissi, kendini tamamlama gibi içsel duygular dışında herhangi bir ödülü olmayan motivasyondur. Dışsal motivasyon ise dışarıdan gelen bir amaç doğrultusunda gerçekleşen ve olumlu geri dönüt, para, not, terfi olma gibi ödüller barındıran

motivasyon türüdür (Khodadadı, 2015). Bu durumda kişi yabancı dili dersten geçmek, iyi not almak, sınavda başarılı olmak gibi amaçlarda dışsal; bir dili kendi isteği ve merak duygusu için öğreniyorsa içsel motivasyona sahiptir diyebilmekteyiz.

Motivasyon yabancı dili öğrenirken kişide olması gereken en önemli faktörlerden biridir. Yabancı dil öğrenmede motivasyon entegre ve araçsal olarak ikiye ayrılmaktadır. Entegre motivasyon, hedef dilde konuşan insanları, ülkeyi, kültürü tanımak ve o insanlarla iletişime geçebilmek için öğrenmeyi anlatır. Araçsal motivasyon ise yabancı dili bir sınavı geçmek, bir işe girmek gibi amaçlar için öğrenenleri güdülemektedir (Lightbown ve Spada, 2006 s.64; Yule, 2006 s.168; Khodadadı, 2015).

Motivasyon ve yaş ilişkisine bakıldığında yetişkinlerin her iki tür motivasyona sahip olduğu fakat çocukların sadece dışsal motivasyona sahip oldukları bulunmuştur. Bunun yanı sıra yaş ilerledikçe kaygı seviyesinin arttığı gözlemlenmekte ve bu durum hem motivasyonu hem öğrenme sürecini olumsuz yönde etkilemektedir (Onursal, 2019).

Motivasyon aynı zamanda yaş ile ilişkilidir. Motivasyon, kaygı ve yaş ilişkisi konusunda Kormos ve Cziser, Macaristan'da ilköğretim öğrencileri, üniversite öğrencileri ve yetişkinlerin katıldığı bir araştırma yapmışlardır. Araştırmada, grupları yabancı dil öğrenmeye motive eden şeylerin farklı olduğunu bulmuşlardır. İlköğretim öğrencileri hedef dilin kültürel ürünleriyle ilgilenirken diğer iki grup daha çok İngilizcenin küresel dil olması sebebiyle motive olmaktadır. Yetişkin grupların öğrenme stratejileri ve öğrenme hızları da çocuklardan farklıdır. Yetişkinler yabancı dil öğreniminde çocuklardan daha çok kaygılı olmaya eğilimlidir (Ellis, 2005).

2.5.4 Öğrenme Stilleri

Bireylerin öğrenme stilleri birbirinden farklı olabilmektedir. Öğrenme stilleri geçmiş deneyimlerden, genetik faktörlerden ve kültürden etkilenebilmektedir. Bir öğretmenin farklı yöntemler deneyerek öğrenenlerin öğrenme stillerine uygun öğrenme ortamı hazırlayarak yabancı dil öğrenmeyi daha kolay hale getirebileceği söylenebilmektedir (Grabiec, 2010). Yabancı dil öğrenmede öğrenme stilleri 2 farklı şekilde sınıflandırılmaktadır. Bunlar bilişsel öğrenme ve algısal öğrenmedir. Bilişsel öğrenmede kendi içerisinde ayrılmaktadır. Bilişsel öğrenmenin alt öğelerinden bir tanesi alan bağımlı ve bağımsız öğrenme stildir. Alan

bağımlı öğrenenler, doğal dil öğrenme ortamında daha başarılı olabiliyorken alan bağımsız öğrenen bireyler tümdengelim yoluyla öğrenme yöntemini seçerler ve sınıf ortamında yüksek yeterlilik seviyesine ulaşabilmektedirler (Lightbown ve Spada,2006). Bunun yanı sıra, öğrenme stillerinin arasında bilişsel öğrenmenin kapsadığı sağ beyin- sol beyin baskınlığı mevcuttur. Sol beyin baskın olan öğrenenler daha çok düşünsel yolla öğrenirken sağ beyin baskın olanlar sezgisel öğrenmektedir. Aynı zamanda sol beyin baskın olan öğrenenler düşünme ve hatırlama yoluyla belirli bilgileri tercih ederek dili öğrenirlerken sağ beyin baskın olan öğrenenler bütünsel yaklaşımla ve daha çok çizerek öğrenmeyi tercih ederler (Khasinah, 2014).

Çoğu kez kişilerin görmeden öğrenemem veya duymadan öğrenemem gibi cümleler kurduğunu fark ederiz. Reid (1987), 4 öğrenme yöntemi tanımlamıştır. Bunlar; algısal öğrenme kategorisinde yer alan, görsel, işitsel, kinestetik ve dokunsal öğrenmedir. Görsel öğrenenler, görerek daha iyi öğrenirler. Ders esnasında öğretmeni görmeyi tercih ederler ve aynı zamanda duvar kâğıtları, videolar, resimler öğrenmelerini kolaylaştırır. Kendileri de ders esnasında not alır ve notlarını liste ve şekillerle düzenler. İşitsel öğrenenler dinleyerek daha iyi öğrenirler. Öğrenirken konuyu tartışarak, konuşarak ve sözlü talimatlara öğrenmeyi tercih eder. Öğrendiklerini hafızalarına kaydetmeleri için ses ve ritimden destek alırlar. Kinestetik öğrenenler hareket ederek öğrenmeyi kalıcı hale getirirler. Öğrenme esnasında uzun süre hareket etmeden kalmaları güçtür. Dokunsal öğrenenler dokunarak öğrenmeyi tercih ederler ve uygulamalı gösteriler, projeler ve çizim gibi aktiviteler öğrenmelerini kolaylaştırır (akt. Grabiec, 2010).

2.5.5 Kişilik Özellikleri

Öğrenenlerin kişilik özelliklerinin yabancı dil öğrenme sürecine etkileri kaçınılmazdır. Yabancı dil öğrenme alanında, dışadönüklük, utangaçlık, öz saygı, kaygı, konuşkan ya da baskın karakter olma gibi kişilik özellikleri üzerinde çalışmalar yapılmaktadır fakat direkt olarak her özelliğin nasıl bir etkide bulunduğunu açıklamak güçtür. Yapılan nicel çalışmalar öğrenenlerin kişilik anketlerindeki skorlarını ölçmektedir. Örneğin, dışadönük kişilerin yabancı dil öğrenme sürecinde başarılı olacağı kanısı dışadönük kişilerin düşük notlar aldığı araştırmayla bu durumun tersinin de olabileceğini göstermektedir (Lightbown ve Spada, 2006).

Kişilik özelliklerinin yabancı dile olan önemli etkisi yadsınamaz, ancak bu etki sadece bir kişilik özelliğiyle açıklanamaz. Yabancı dil öğrenmeyi etkileyen diğer faktörlerle de

birleştğinde sürece büyük bir katkısı bulunduğu söylenebilmektedir (Lightbown ve Spada, 2006).

2.6. Kaygı

Kaygı, kişilerin hem sosyal yaşamlarını hem de akademik hayatını etkileyen duygusal bir etmendir (Azizah Rajab ve ark., 2012). Kaygı, birçok öğrencinin yabancı dil sınıflarında yaşadığı endişe, gerginlik, stres halidir (Lightbow ve Spada, 2006, s.61). MacIntyre ve Gardner (1994)' a göre yabancı dil kaygısı; konuşma, dinleme, öğrenme de dâhil olmak üzere özellikle ikinci yabancı dille ilişkili gerginlik ve endişe hissidir.

Krashen 1970'lerde yabancı dil öğreniminde etkili olan duygusal filtre hipotezini ortaya atmıştır. Krashen' a göre yabancı dil öğreniminde kişinin beyninde girdinin direkt beyine ulaşmasını engelleyen varsayımsal bir filtre bulunmaktadır. Öğrenen, öğrenme ortamında kendini gergin, kaygılı, endişeli veya stresli hissederse, girdi beynin dil edinimi bölümüne ulaşmamaktadır (Lightbown ve Spada, 2006).

2.6.1. Yetişkinlerde Dil Öğrenimini Etkileyen Faktörlerden: Kaygı

“Bazı yetersizliklerimin olduğunun biliyorum: ne kadar denesem de yabancı dil öğrenemiyorum.”

“İspanyolca dersindeyken buz kesiliyorum. Öğretmenim bana seslendiğinde hiçbir şey düşünemiyorum. Aklım duruyor.”

“Fransızca öğretmenin bir tür Marslı ölüm ışını gibi ne zaman beni işaret edeceğini asla bilemiyorum.” (Hortwitz, Hortwitz ve Cope, 1986).

Yabancı dil öğrenenlerin bu ifadeleri, birçok yabancı dil öğrenenin benzer kaygılar taşıdığını göstermektedir. Kaygı, yabancı dil öğrenmeyi etkileyen ve çoğu öğrenenin mental bir bariyere sahip olmasına sebep olan oldukça etkili bir faktördür.

Kaygı alanında ilk çalışmalar 1940'lı yıllarda başlanmış ve kaygı kavramını ilk kullanan ve tanımlayan Freud olmuştur. Freud'a göre kaygı her zaman her yerde yaşanabilecek olan hoş olmayan istenmedik bir histir. Freud'dan sonra çoğu bilim adamı bu konuda çalışma yapmıştır. Kaygı, herkesin yaşayabileceği yoğunluğu kişiye ve duruma göre değişen temel duygulardan biridir (akt. Aksoy, 2012).

Kaygı, sinir sisteminin uyarılması ile meydana gelen hoş olmayan gerginlik ve endişe hissidir (Spielberger, 2010). Kaygı terimi, genel olarak tanımlansa da öğrenme ve öğretme alanında yaşanan kaygı özel olarak tanımlanmamıştır. Yabancı dil kaygısını ilk tanımlayan 1986 yılında yaptıkları araştırmayla Hortwiz ve arkadaşları olmuştur. Aynı zamanda yabancı dil sınıf kaygısı ölçeği geliştirmişlerdir. 1986 yılında Hortwiz ve arkadaşları, davet edilen 225 öğrenciden 78'nin kabul etmesiyle araştırmalarını yapmış ve öğrencilerin çoğu yabancı dil öğrenmede endişe yaşadığını ifade etmişlerdir. Yoğun kaygı yaşayan öğrencilerin eğitimden kaçınabileceği, orta düzeyde kaygı yaşayan öğrencilerin sınıf içerisinde konuşmak istemeyebileceği ya da ödev yapmayacağı sonuçlarına ulaşılmıştır. Yabancı dil kaygısı sınıf ortamının dışına da yansıyabilir ve öğrenenlerin seçimlerinde rol oynamakla beraber iletişim becerilerine etki etmektedir (Hortwitz, Hortwitz ve Cope, 1986).

Kaygı, yüksek motivasyona rağmen matematik veya bilim alanında dahi öğrenenlerin başarılı performans göstermesini engelleyebilir, bazı öğrenenlerin özellikle sınıf ortamlarında, psikologların özgül kaygı olarak nitelendirdiği yabancı dil kaygısı yaşadıkları belirtilmiştir (Hortwitz, Hortwitz ve Cope, 1986).

Sparks, Ganshow, ve Jaworsky'a göre yabancı dil kaygısı, yabancı dili öğrenmede başarısızlığa sebep olmaksızın bunun bir sonucu olmuştur. Yabancı dil öğrenme kaygısı yaşayanlar bilişsel yetersizliğe veya anadil yersizliğine ya da her iki yetersizliğe de sahiptirler (akt.Horwitz, 2000, s256-259). Horwitz, topluluk önünde konuşma kaygısı testi ile ana dil konuşma kaygısı ile ikinci dil kaygısı arasında hiçbir ilişki bulamamıştır. Aynı zamanda bilişsel yetersizlik hipotezi, başarılı öğrencilerin neden yabancı dil kaygısı yaşadıklarını açıklayamamaktadır. Birçok dil öğreticisi de kaygı bozukluğu yaşamıştır ve öğreticisi olmayı seçmişlerdir (Horwitz, 2000, s.256-259). Burada Horwitz, Sparks ve arkadaşları, dil öğrenme veya dili kullanma kaygısının bilişsel bir eksiklikle veya anadil yetersizliğiyle ilgili olduğu hipotezine karşı çıkmıştır.

Birçok araştırmacının aksine, Terrel ve Rardin Yabancı dil kaygısının dil öğreniminde olumlu bir etkisi olabileceğini savunmuştur. Yabancı dil kaygısını bir dikkat veya tetikleyici olarak ele almışlar ve öğrenenin girdiye dikkat etmesinde kaygının olumlu bir etkisi olabileceğini ifade etmişlerdir. Benzer bir şekilde Krashen' da kaygının dil öğreniminde olumlu bir etkisi olabileceğini söylemiştir. Fakat kaygının olumlu bir etki yaratması için bilinçli bir öğrenme gerekeceği için bu etki yabancı dil edinimi için söylenemeyeceğini savunmuştur (Young, 1991).

2.6.2. Yabancı Dil Kaygısı Kavramsal Temeller

2.6.2.1. Performans Değerlendirme Kaygısı

Performans değerlendirme kaygısı 3 ayrı bölümden oluşmaktadır. Bunlar; iletişim kaygısı, sınav kaygısı ve olumsuz değerlendirilme korkusudur.

İletişim Kaygısı, bir grup içerisinde veya toplum önünde konuşurken yaşanan endişe ve utangaçlıktır. Yabancı dil sınıflarında normalde konuşkan olan öğrenenler bile sürekli izlendiği hissi ile sessiz kalabilir. Sınav kaygısı, başarısızlık kokusundan kaynaklanan endişedir. Yabancı dil sınıflarında çokça yapılan kısa sınavlar ve sözlü sınavlarda en hazır bulunan öğrenci bile hata yapabilmektedir. Olumsuz değerlendirme korkusu, Yabancı dil sınıflarında mülakat gibi yapılan sosyal değerlendirmelerde ortaya çıkabilen olumsuz olarak değerlendirileceği düşüncesidir. (Hortwitz, Hortwitz ve Cope, 1986, s.125-132).

2.6.3. Kaygı Türleri

2.6.3.1. Sürekli Kaygı

Sürekli kaygı bir kişinin özel, belirli bir durum olmaksızın sürekli gergin veya sinirli olma ve ona eğilimli olma hissi. Sürekli kaygı, kaygıya eğilimde bireysel farklılıklar gösterebilir. Stresli durumları tehdit veya tehlikeli olarak algılamaya eğilimli kişilerin arasında yoğunluk farklılığı gözlenir. Aynı zamanda durum kaygısı yaşamış veya yaşayacak olan kişilerde de kaygı yoğunluğu değişebilir (Spielberger, 2010).

2.6.3.2. Durum Kaygısı

Dış uyaranlara karşı tepki olarak belirli bir anda sinirlilik veya gergilik hissetme halidir. Sürekli kaygı ve durum kaygısını; kinetik ve potansiyel enerjiye benzetmektedir. Durum kaygısı, kinetik enerji gibi belirli bir süreçte ve yoğunlukta somut bir şekilde meydana gelmektedir. Sürekli kaygı ise, potansiyel enerji gibi tepkilerde bireysel farklılıklar gösterilen durumdur. Kişinin geçmiş deneyimleri ve stresli durumu nasıl algıladığıyla ilgilidir. Bunun yanı sıra yüksek sürekli kaygısı olan kişiler, düşük olanlara oranla daha çok durum kaygısı yaşamaktadırlar (Spielberger, 2010).

2.7.Yabancı Dil Kaygısı Alanında Yapılan Çalışmalar

Kondo ve Ying-ling (2004), 18 – 37 yaş arasında 209 yabancı dil olarak İngilizceyi öğrenen Japon öğrenenle yabancı dil kaygısını azaltmak için yapılan araştırmada temelde 5 stratejiye dayanan 70 taktik bulunmuştur. Bu stratejiler şunlardır; hazırlık, gevşeme, olumlu düşünme, akran arama ve son olarak vazgeçme.

Liu (2006), İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen ortalama 18,5 yaşında olan 98 öğrenenle yaptığı yabancı dil kaygısı araştırmasında öğrenenlerin %7'inden fazlasının yeterli İngilizce seviyesinde olmadığı ve hata yapma korkusu yaşamasından dolayı kaygı yaşadığını belirtmiştir.

Batumlu ve Erden (2007), İngilizce hazırlık sınıfı öğrencilerinin yabancı dil kaygısı ile İngilizce başarıları arasındaki ilişkiyi incelemek için A, B, C kurlarında öğrenim gören 150 öğrencinin katıldığı bir araştırma yapmıştır. Araştırmaya göre, C kurunda yer alan öğrencilerin B kurunda öğrenim gören öğrencilere göre eğitim sürecinde yaşadıkları yabancı dil kaygısının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Aynı zamanda B ve C sınıfında öğrenim gören başarısız öğrencilerin başarılılardan daha fazla kaygı yaşadığı sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin yabancı dil kaygıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır. Öğrencilerin yabancı dil kaygısı ile başarı arasında negatif yönlü bir ilişki gözlemlenmiştir. Yabancı dil kaygısı arttıkça yabancı dil başarıları azalmıştır.

Andrade ve Williams (2009), İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen 18-21 yaş arası 243 Japon üniversite öğrencisi ile yabancı dil kaygısını ve bu kaygıya öğrencilerin verdiği tepkileri inceledikleri bir çalışma yayınlamışlardır. Çalışmaya göre;

Yabancı dil kaygısı neredeyse öğrencilerin %75'ini güçlü veya zayıf bir şekilde etkilemektedir. Yaklaşık %11'inin ise yabancı dil öğrenmesini engellemektedir. Öğrencilerin %80,25'i sadece birkaç dakika kaygı hissettiklerini, %7'si ise birkaç saat, bir gün veya daha fazla kaygı yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Kaygı hissini yoğunluğunu kadın öğrenciler erkek öğrencilere oranla daha fazla hissetmişlerdir.

Keramida (2009), 13-14 yaş öğrencilerle yabancı dil konuşma kaygısını azaltmak amacıyla vaka çalışması yapmıştır. Çalışmanın sonucunda öğrenciler, konuşma kaygısı azalmış

konusamaya istekli ve öğretmenle göz teması kurabilir hale gelmişlerdir. Konuşurken hala hata yapmaktadırlar fakat artık konuşma esnasında dilin yapısından çok hızına ve akıcılığına odaklanmaktadır. Keramida, bu çalışmanın sonucunda bazı önerilerde bulunmuştur. Bunlar; Öğretmenler öğrencilere dili daha fazla kullanma fırsatı sağlayacak proje çalışmaları yaptırmalı, samimi bir sınıf ortamı yaratmalı ve öğretmenler sınıfta araştırmacı rolünü üstlenmelidir. Böylelikle kaygı yaşayan öğrencilerin performansını arttıracak stratejileri belirlemeden önce bu kaygının altına yatan sebebi bulunmalıdır.

Golchi (2012), İranlı 63 IELTS öğreneniyle yaptığı araştırmada dinleme kaygısı ile dinlediğini anlama ve dinleme stratejilerini kullanma arasında negatif yönde ilişki olduğunu tespit etmiştir. Araştırmaya göre, kaygı seviyesi düşük olan öğrenenler üst bilişsel stratejileri daha çok kullanabilmekte ve dinlediğini anlama testlerinde daha çok başarı göstermektedir. Golchi, bu araştırmada kadın öğrenenlerin erkeklere oranla daha kaygılı olduğu sonucuna ulaşmış birçok araştırmacının tersine dinleme kaygısının cinsiyetle alakalı olduğunu ifade etmiştir (Golchi, 2012).

Saydam ve Öztürk (2014), 8 farklı üniversiteden 240 öğrenci ile yabancı dil yazma kaygısı ve öz yeterlilik üzerine araştırma yapmıştır. Araştırmaya göre, kelime bilgisi yetersizliği, olumsuz değerlendirilme korkusu ve verilen konuya hâkim olamama yabancı dil yazma kaygısının en önemli nedenleri olarak belirlenmiştir. Aynı zamanda yabancı dil yazma kaygısında cinsiyetinde önemli rolü olduğu tespit edilmiştir. Kadın öğrenciler erkek öğrencilere oranla yüksek bir kaygı seviyesine sahiptir.

Bekleyen (2014), 115 öğrenen ile yabancı dil sınıf kaygısı üzerine yaptığı çalışmada; yabancı dil öğreticisi ve sınıf arkadaşlarının öğrenenin kaygısını arttırdığı sonucuna ulaşmıştır. Sınıf ortamında öğrenenler arasındaki yarış hali ve bireylerin sınıf arkadaşlarının önünde performanslarını sergilemesi öğrenenin kaygı seviyesini arttırmaktadır. Araştırmada, öğretene ve öğrenen arasındaki ilişkinin öğrenenin kaygı seviyesini azalma veya artırma durumunda etkili bir faktör olduğu belirtilmiştir.

Joo ve Damron (2015), yabancı dil olarak Korece öğrenen 18-40 yaşlarındaki 39' u kadın olan 100 öğrenen ile yabancı dil okuma kaygısı üzerine araştırma yapmışlardır. Araştırmanın sonucunda, öğrenme deneyiminin ilk yılında olana öğrenenlerin daha kaygılı olduğu, hedef

dilin konuşulduğu ülkede vakit geçiren öğrenenlerin daha az kaygılı olduğu anlaşılmıştır. Bunun yanı sıra, hedef dilin kültürü hakkındaki bilgi eksikliğinin de okuma kaygısında önemli rol oynadığı gözlemlenmiştir. Cinsiyet farklılığı açısından ise okuma kaygısı ile cinsiyet arasında herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

Zhou (2017), yabancı dil olarak Çinceyi öğrenen farklı dil seviyelerindeki 76 üniversite öğrencisi ile yaptığı yabancı dilde okuma kaygısı araştırmasında aşına olunmayan konular, farklı telaffuz edilen bir dil ve yüksek sesle okumanın okuma kaygısının temel sebepleri olduğunu ifade etmiştir. Yabancı dil yeterliliği ve hedef dilin konuşulduğu ülkeye ve kültür ile deneyim arttıkça okuma kaygısının azaldığını gözlemlemiştir.

Mede ve Kararımak (2017), 205 öğrenenle yaptıkları araştırmada üniversitede hazırlık sınıfında okumuş, yurtdışına çıkmış veya yabancı arkadaş edinmiş hedef dile maruz kalan öğrenenlerin daha az kaygıya sahip olduklarını bulmuşlardır. Bu çalışmada yabancı dil sınıf kaygısı, konuşma kaygısı ve İngilizcede öz yeterlilik kaygısı ölçme araçları kullanılmıştır. Öz yeterlilik ile yabancı dil sınıf kaygısı arasında doğrudan ilişki olduğu anlaşılmıştır (Mede ve Kararımak, 2017).

Gölpınar, Hamzadayı ve Bayat (2018)' ın 16 kız 16 erkek toplam 32 öğrenci ile yaptığı çalışmada konuşma kaygısı ile konuşma başarımı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Konuşma kaygısı, konuşma esnasında öğrencinin fizyolojik ve psikolojik koordinasyonunu olumsuz yönde etkilemektedir. Bunların yanı sıra, araştırmada konuşma kaygısının cinsiyete göre farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır.

2.8.Yabancı Dil olarak Türkçe Kaygısı ile Yapılan Çalışmalar

Sallabaş (2012), Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Ankara üniversitesi Türkçe öğretim merkezinde C seviyesinde öğrenim gören 68 öğrenciye Türkçe konuşma kaygısı üzerine araştırma yapmıştır. Araştırmaya göre, Öğrenciler çok yüksek olmasa da belli oranda kaygı taşımaktadırlar. Öğrencilerin cinsiyeti yabancı dil konuşma kaygısı ile anlamlı bir farklılık oluşturmazsa da kız öğrencilerin kaygı düzeyi erkek öğrencilerden biraz yüksektir. Türkçenin zor bir dil olduğu değişkenine göre ise, Türkçenin zor bir dil olmadığını düşünenlerin kaygı düzeylerinin zor olduğunu düşünenlerden daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yoğurtçu ve Yoğurtçu (2013), 2010-2011 öğretim yılı Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Türkçe hazırlık sınıfında öğrenim gören 338 öğrenci ile dil öğrenme kaygıları ve sınav kaygısının akademik başarıya olan etkisi üzerine araştırma yapmıştır. Araştırmaya göre, öğrencilerin yabancı dil kaygısının orta düzeyde olduğu fakat B2 seviyesinde öğrenim gören Türkçe hazırlık sınıf öğrencilerinin yabancı dil kaygısının düşük olduğu gözlemlenmiştir. Bu durumu öğrencilerin ders ve öğretmenlere karşı memnuniyet oranlarının ve aynı zamanda Türkçe dilini öğrenmeye olan motivasyonlarının yüksek olmasından kaynaklandığı belirtilmiştir. Aynı zamanda araştırmada, sınıf içi sürekli ve durum kaygısının düşük veya yüksek olmasının öğrencilerin akademik başarısına etkisi olmadığını ancak sınav kaygısının öğrencilerin dil öğrenme kaygılarıyla güçlü ilişkisi olduğu tespit edilmiştir.

Tunçel (2014), A1 seviye Türkçe hazırlık sınıfında öğrenim gören 108 Yunan üniversite öğrencisi ile yabancı dil olarak Türkçe kaygısı ve bu kaygının başarıya etkisini araştırmıştır. Tunçel çalışmasını ön test ve son test olarak iki aşamada tamamlamıştır. Araştırmada orta kaygı seviyesine sahip öğrencileri yüksek kaygılı öğrencilere oranla daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin öğrenmiş oldukları yabancı dil sayısı ile dil başarısı arasında doğru orantılı bir ilişki oldu anlaşılmıştır. Çalışmada cinsiyetin yabancı dil kaygısı ile arasına anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Sevim, (2014) Atatürk üniversitesinde yüksek lisans ve doktora öğrenimi gören 74 yabancı uyruklu öğrenci ile yabancı dil olarak Türkçe konuşma kaygısının bazı değişkenler açısından incelenmesi üzerine çalışma yapmıştır. Araştırmaya göre, öğrencilerin yabancı dil konuşma kaygı düzeylerinin öğrenme motivasyonlarının yüksek olması ve öğreneceklerine olan inançları sebebiyle düşük olduğu gözlemlenmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin Türkçe konuşma kaygı düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Öğrencilerin mezun oldukları okul türü, öğrenim gördükleri alan ve öğrenim durumları değişkenleri incelenmiş fakat Türkçe konuşma kaygıları üzerinde bir farklılık yaratmadığı görülmüştür. Bunların dışında Türkçeden başka bir yabancı dil bilen öğrencilerin bilmeyenlere oranla Türkçe konuşma kaygı düzeylerin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Boylu ve Çangal (2015), 63 Bosna-Hersekli öğrencinin yabancı dil olarak Türkçe konuşma kaygıları üzerine araştırma yapmıştır. Araştırmaya göre, Öğrenenlerin Türkçe konuşma

kaygıları ile cinsiyet, yaş, eğitim durumu, kur seviyesi gibi değişkenler arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Fakat araştırmacı öğrenenlerin Türkiye’de bulunma sürelerinin artması ile Türkçe konuşma kaygısının azaldığı sonucunu ortaya koymuştur.

Maden, Dincel ve Maden (2015), Türkiye’de bulunan 172 yabancı uyruklu üniversite öğrencisi ile Türkçe yazma kaygısı üzerine araştırma yapmışlardır. Araştırmada, öğrencilerin genellikle yazma kaygısı yaşadıkları, aynı zamanda uyrukları ve kullandıkları alfabeye göre kaygı düzeylerinin arttığı gözlemlenmiştir. Araştırmada cinsiyet ile yazma kaygısı arasında anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır.

Şen ve Boylu (2015), Tahran Yunus Emre Türk kültür merkezinde B ve C seviye Türkçe öğrenimi görmekte olan 107 İranlı öğrenci ile Türkçe konuşma kaygısını çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmaya göre, öğrencilerin konuşma kaygı seviyeleri; yaş, cinsiyet, kur düzeyi, eğitim durumları, Türkçe dinleme ve izleme sıklığı değişkenleri açısından incelenmiş fakat anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Araştırmada ana dili Türkçe olan biriyle günde 1 saatten fazla iletişimde bulunan öğrencilerin yabancı dil konuşma kaygısının daha az olmasında etkili olduğu gözlemlenmiştir.

İşcan, (2016), 2013-2014 öğretim yılı Ürdün Üniversitesinde Türkçe bölümünde öğrenim gören 100 öğrencinin Türkçe öğrenim kaygısı üzerine çalışma yapmıştır. Araştırmada Yabancı Dil Kaygı Ölçeği (FLCAS) kullanılmıştır. Araştırmaya göre, öğrencilerin motivasyon, özgüven ve dikkat eksikliği veya başarısızlık ve hata yapma korkusu gibi sebeplerden yabancı dil kaygısının yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

Altunkaya (2017), çalışmasında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B2 düzeyindeki 80 öğrencinin okuma ve dinleme kaygılarını tespit ederek çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmaya göre, öğrencilerin yabancı dil dinleme ve okuma kaygı düzeylerinin orta seviyede olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin yabancı dil dinleme ve okuma kaygısı ile cinsiyet ve yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Araştırmada Türkçe öğrenme amacı değişkeni açısından Türkçe öğrenen amaçları diğer olan öğrencilerin Yurt dışında öğrenim görmek olanlara oranla kaygı düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Altunkaya ve Erdem (2017), yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B düzeyinde 510 öğrencinin katıldığı okuma kaygısı ve okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişkiyi inceledikleri bir araştırma yapmışlardır. Araştırmaya göre, okuma kaygısı arttıkça okuduğunu anlama başarı oranı düşmektedir.

Polatcan (2018), çoğunluğunu konuşma ve yazma becerisinin oluşturduğu yabancı dil olarak Türkçe kaygısı üzerine yapılan 20 çalışmayı meta sentez yöntemiyle incelemiştir. Bu araştırmada, Çalışmaların %85,71'inin yabancı dil kaygısının cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık oluşturmadığı, yaş değişkeni açısından ise %80'nin anlamlı bir fark oluşturmadığını gözlemlemiştir. Dil düzeyi değişkeni incelendiğinde ise farklılığın %50 olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmacı, uzmanlara yazma ve dinleme becerilerine üzerine daha çok çalışma yapılabilceğı ve çalışmaların daha çok nicel olduğı dolayısıyla nitel ve karma çalışmalara yoğunluk verilebileceğı önerilerinde bulunmuştur.

Ayhan ve Kana (2019), C1 düzey Türkçe bilen yabancı uyruklu 4 öğrenci ile yabancı dil olarak Türkçe kaygısı üzerine nitel bir araştırma yapmışlardır. Araştırmaya göre, öğrencilerin daha çok yabancı dil iletişim kaygısı yaşadıkları sonucuna varılmıştır. Yanı sıra, olumsuz akran değerlendirmeleri yaşamaları ve dil bilgisi dersinin zor olduğunu belirtmeleri de kaygı seviyesini etkilediğı görülmektedir.

Özdemir (2019), Türkiye’de bulunan iki devlet üniversitesinde Türkçe eğitim merkezlerinde öğrenim görmekte olan 98 öğrencinin Türkçe yazma kaygısını çeşitli değişkenlere göre incelemiştir. Araştırmaya göre, yabancı dil yazma kaygıları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bunun yanı sıra Öğrencilerin Türkiye’de bulunma süreleri ve daha önce Türkçe bir eğitim alam değişkenlerinde de anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Öğrencilerin yazma kaygılarının ülke değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği Türk soylu öğrencilerin Arap soylu öğrencilere oranla daha az kaygı duydukları sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada öğrencilerin Türkçeyi zor bulma değişkeni incelendiğinde; Türkçeyi kolay bulduğunu belirten öğrencilerin zor bulduğunu belirten öğrencilere oranla da az yazma kaygısı taşıdığı sonucu ortaya çıkmıştır.

3. YÖNTEM

3.1.Araştırma Deseni

Araştırma, genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenirken sınıf içerisinde yaşadıkları kaygıyı yaş, cinsiyet, uyruk, anadil, İngilizce düzeyi, kur seviyeleri ve geçmişinde Türkçe ile ilgili bağlantıları olup olmaması gibi çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada, nicel araştırma deseninde betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Betimsel tarama yöntemi geçmişte veya hala var olan durumu betimleyen yöntemdir (Karasar, 2006).

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, yabancı dil olarak Türkçe öğrenmekte olan Batı Karadeniz’de bir üniversitenin dil merkezinde yer alan A1, A2, B1, B2, C1 hazırlık sınıflarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleminin evreni temsil etmesi amaçlanmış olup ulaşılabilirlik esasına göre Uygun/ Kazara Örneklem yapılarak örneklem seçilmiştir. 2020-2021 eğitim öğretim yılı bahar dönemi aktif öğrenci sayısı 350 olup; araştırmanın evreninin güven düzeyi %95 güven aralığı ise %5 olarak hesaplanarak toplam 188 öğrenciye ulaşılmıştır.

Tablo 1:Katılımcıların Cinsiyet Bilgileri

Cinsiyet	N	%
Kadın	68	36,2
Erkek	120	63,8
Toplam	188	100

Tablo 1’de yer alan bilgilere göre, katılımcıların 68’inin kadın 120’ sinin erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların %36,2’sini kadınlar oluşturmaktayken, %63,8’ini erkekler oluşturmaktadır.

Tablo 2: Katılımcıların Yaş Bilgileri

Yaş Grubu	N	%
20 ve altı	107	56,9
21 ve üstü	81	43,1
Toplam	188	100

Tablo 2’de yer alan bilgilere göre, katılımcıların 107’si 20 yaş ve altı 81’i 21 yaş ve üstüdür. Aynı zamanda, 68 kadın katılımcının %57, 4’ ü 20 yaş ve altında iken, %42,6’sı 21 yaş ve üstüdür. 120 erkek katılımcının ise %56,7’si 20 yaş ve altında iken, %43,3’ü 21 yaş ve üstüdür.

Tablo 3: Katılımcıların Yaşadığı Ülkelere Göre Dağılımı

Yaşanılan Ülke	N	Yaşanılan Ülke	N
Afganistan	5	Kırgızistan	1
Bangladeş	1	Libya	1
Beyaz Rusya	1	Mali	5
Cezayir	1	Mısır	7
Cibuti	2	Moritanya	1
Çad	2	Nijerya	7
Birleşik Arap Emirlikleri	1	Özbekistan	1
Ekvator Ginesi	1	Senegal	1
Endonezya	12	Somali	36
Eritre	1	Sudan	1
Etiyopya	2	Suudi Arabistan	15
Filistin	1	Tacikistan	2
Gabon	1	Türkiye	47
Gambiya	7	Türkmenistan	3
Irak	1	Uganda	1

İran	2	Ürdün	1
Kamerun	3	Yemen	10
Kazakistan	2	Zambiya	1
Toplam		187	

Tablo 3'e göre, katılımcıların %25'i Türkiye'de, %19,1'i Somali'de, %8,0 'i Suudi Arabistan'da, %6,4 ü Endonezya'da, %5,3' Yemen'de, %35,7' si de tabloda belirtilen diğer ülkelerde yaşadığını belirtmiştir. Katılımcılar arasından bir kişi nerede yaşadığına dair bilgi vermemiştir.

Tablo 4: Katılımcıların Anadillerine Göre Dağılımı

Anadil	N	Anadil	N
Afarca	1	Kırgızca	1
Amharca	3	Mandingo	2
Arapça	55	Mandinka	2
Arapça ve İngilizce	3	Oromca	1
Bambara	1	Özbekçe	2
Bengalce	1	Portekizce	3
Darice ve Farsça	1	Punu	1
Endonezyaca	13	Rusça	1
Farsça	7	Somalice	52
Fransızca	5	Somalice ve Arapça	1
Fransızca ve İngilizce	2	Tacikçe	2
Hausaca	4	Tonga	1
İgbo	2	Türkmençe	3
İgbo ve İngilizce	1	Ugandaca	1
İspanyolca	1	Wolof Volofça)	1
Kazakça	2	Toplam	185

Tablo 4'e göre, katılımcılar arasından 55 kişinin anadilinin Arapça, 52'sinin Somali'ce, 13 'ünün ise Endonezya'ca olduğu geri kalan 68 kişinin ise yukarıdaki tabloda verilen diğer

dillerden oluştuğu görülmektedir. Dil ailelerine göre bakıldığında ise %60,6'sını Afro-Asyatik, %18,1'ini Hint-Avrupa ve %6,9'unu Avustralonezya, %4,8'ini Altay oluşturmaktadır. Katılımcılardan 3 kişi ana diline dair bilgi vermemiştir.

Tablo 5: Katılımcıların İngilizce Düzeylerine göre Dağılımı

İngilizce Seviyeleri	N	%
A1	39	%20,7
A2	34	%18,1
B1	54	%28,7
B2	33	%17,6
C1	28	%14,9
Toplam	188	%100

Tablo 5'te katılımcıların İngilizce düzeylerine ait verilere yer verilmiştir. En fazla yani katılımcıların %28' sinin B1 seviyesinde oldukları görülmektedir. En az ise %14,9' unun C1 düzeyinde İngilizce bildiği görülmektedir. Aynı zamanda katılımcıların %20'7 sinin A1, %18,1'inin A2, %17,6' sinin B2 olduğu yani homojen dağıldığını görülmektedir.

Tablo 6: Katılımcıların Hazırlık Sınıfında Bulundukları Kurlara Göre Dağılımı

Kur Seviyeleri	N	%
A1	49	%26,1
A2	43	%22,9
B1	46	%24,5
B2	40	%21,3
C1	10	%5,3
Toplam	188	%100

Tablo 6'da katılımcıların Türkçe eğitim merkezinde öğrenim gördükleri hazırlık sınıfı kurlarına dair bilgiler yer almaktadır. A1, A2, B1, B2 i düzeyinde yer alanlar homojen dağılırken C1 düzeyindeki sınıfta yer alan katılımcılar sadece grubun %5,3' ünü oluşturmaktadır. Bu durum 2021 Bahar dönemi C1 kuru seviyesi öğrencilerinin tamamının 10 kişi olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 7: Katılımcıların Geçmişte Türkçe Deneyim Durumlarına Göre Dağılımı

Grup	N	%
Evet	101	%53,7
Hayır	87	%46,3
Toplam	188	%100

Katılımcıları kursa başlamadan önce Türkçe diline dair bir deneyimlerinin olup olmadığı sorulmuş ve tablo 7’de bu sorudan elde edilen veriler yer almaktadır. Genç yetişkinlerin neredeyse yarısı yani %46,3’ ‘**hayır**’ cevabını verirken, yarısından biraz fazlası %53,7’si ‘**evet**’ cevabını vermiştir.

3.3. Veri Toplama araçları

Araştırmanın verileri, Horwitz ve arkadaşları (1986) tarafından geliştirilmiş olan yabancı dil sınıfı kaygı ölçeği (FLACS) ve araştırmanın bağımsız değişkenlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmış demografik bilgi formu ile elde edilecektir.

3.3.1. Demografik Bilgi Formu

Araştırmanın bağımsız değişkenlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen Demografik Bilgi Formu geliştirilmiştir. Bu formda;

- Yaş
- Cinsiyet
- Yaşadıkları ülke
- Anadil
- İngilizce düzeyi
- Hazırlık sınıfı kur seviyeleri
- Geçmişinde Türkçe ile ilgili deneyimleri

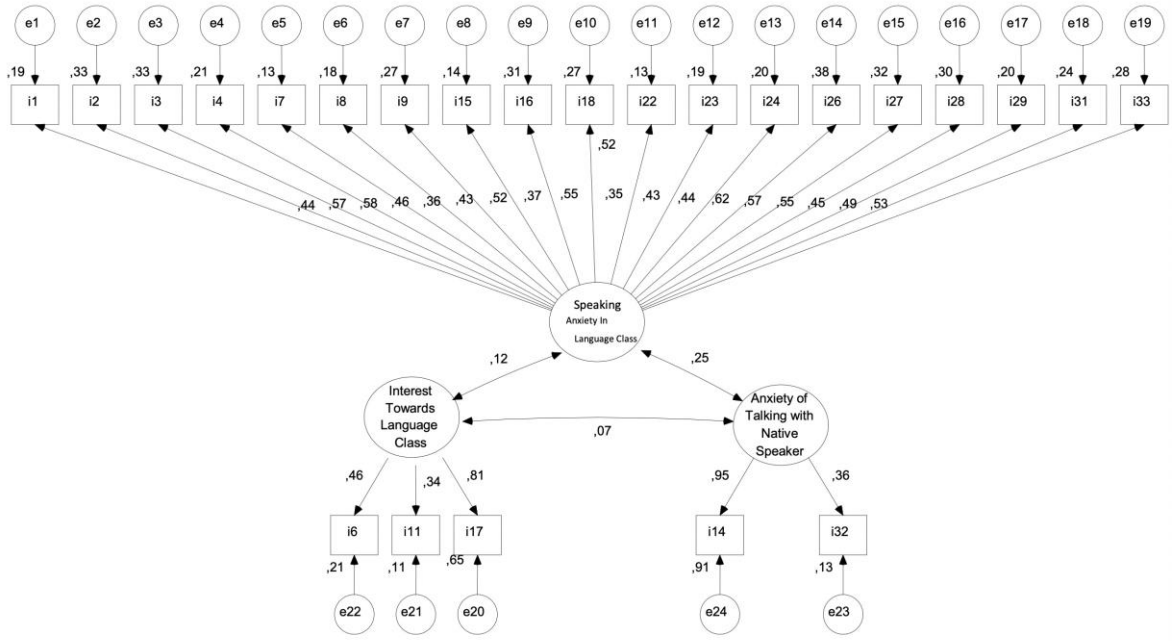
Yukarıda verilen katılımcıların kişisel bilgilerini öğrenmek amaçlı araştırmanın değişkenlerini içeren sorular yer almaktadır.

3.3.2. Yabancı Dil Sınıf Kaygı Ölçeği

Hortwitz ve arkadaşları (1986) tarafından geliştirilen bu ölçek 5' li Likert tipte 33 madde içermektedir ve yabancı dil sınıf ortamında yaşanan kaygı düzeyini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, Fatma Gürsü (2011) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. 3 farklı dil seviyesinde olan 384 yabancı dil hazırlık sınıfı öğrencisiyle yapılan çalışma sonucu açıklayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi çalışmaları yapılmıştır. Çalışma sonucu ölçeğin öğrencilerin yabancı dil kaygılarını ölçmede geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabileceği sonucuna varılmıştır. Türkçe formda “kesinlikle katılıyorum (5), katılıyorum (4), ne katılıyorum ne katılmıyorum (3), katılmıyorum (2), kesinlikle katılmıyorum (1)” ifadeleri kullanılmıştır. Ölçekten alınan puanın yüksek olması, yabancı dil kaygı düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Araştırmanın evrenini uluslararası öğrenciler oluşturması sebebiyle gerektiğinde ölçeğin İngilizce versiyonu veya Türkçe uyarlaması kullanılmıştır.

3.3.2.1. Yabancı Dil Sınıf Kaygı Ölçeğinin Alt Faktörler

Yabancı dil kaygı ölçeğinin faktör yapısı incelendiğinde 3 anlamlı alt faktörden oluştuğu görülmektedir. Gürsü (2011) yaptığı çalışmada Hortwitz tarafından geliştirilen Yabancı dil sınıf kaygı ölçeğinin alt faktörlerinin analiz çalışmasını yapmış ve doğrulayıcı faktör analiz çalışmasıyla Türkçeye uyarlamıştır. Bu alt faktörlere bakıldığında, faktör 1'in on dokuz, faktör 2'nin üç ve faktör 3'ün ise üç maddeden oluştuğu görülmektedir.

Şekil 1:Doğrulayıcı Faktör analizi ve YDSKÖ' nün 3 faktör Modeli (Gürsü, 2011)

Tablo 8: 1.Alt Faktör-Yabancı Dil Sınıfında Konuşma Kaygısını İçeren Maddeler

Madde Numarası	1.Alt Faktör
M1	Yabancı dil dersinde konuşurken hiçbir zaman kendimden çok emin olamam.
M2	Yabancı dil dersinde hata yapmaktan endişe etmem.
M3	Yabancı dil dersinde bana söz verileceği zaman heyecandan titrerim.
M4	Öğretmenin yabancı dilde söylediklerini anlayamamak beni korkutur.
M7	Diğer öğrencilerin dil konusunda benden daha iyi olduklarını düşünürüm.
M8	Dil dersi sınavlarında genellikle rahatımdır.
M15	Öğretmenin hangi yanlış düzelttiğini anlamadığım zaman üzülürüm.
M16	Dil dersine çok iyi hazırlansam bile derste endişelenirim.
M18	Yabancı dil dersinde konuşurken kendime güvenirim.
M22	Dil dersine çok iyi hazırlanmak için üzerimde baskı hissetmem.
M23	Her zaman diğer öğrencilerin yabancı dili benden daha iyi konuştuklarını hissederim.
M24	Diğer öğrencilerin önünde yabancı dille konuşurken utanırım.

M26	Dil dersinde diğer derslere oranla daha gergin ve tedirgin olurum.
M27	Dil dersinde konuşurken tedirgin olurum ve kafam karışır.
M28	Dil dersime girerken, kendimden gayet emin olurum ve rahat hissederim.
M29	Dil öğretmeninin söylediği her sözü anlamadığımda tedirgin olurum.
M30	Yabancı dilde konuştuğumda diğer öğrencilerin bana gülmesinden korkarım.
M33	Dil öğretmeni daha önceden hazırlanmadığım sorular sorduğunda tedirgin olurum.

Tablo 9: 2. Alt Faktör- Yabancı Dil Sınıfına İlgili İçeren Maddeler

Madde Numarası	2.Alt Faktör
M6	Yabancı dil dersinde kendimi dersle ilgisi olmayan konuları düşünürken bulurum.
M11	Yabancı dil derslerinin neden bazı insanların keyfini kaçırdığını anlamıyorum.
M17	Çoğu zaman içimden dil dersine girmek gelmez.

Tablo 10: 3.Alt Faktör- Anadilini Konuşan Kişi ile Konuşma Kaygısını İçeren Maddeler

Madde Numarası	3. Alt Faktör
M14	Ana dili yabancı olanlarla konuşurken tedirgin olmam
M19	Yabancı dil öğretmenimin yaptığım her hatayı düzeltmeye hazır olması beni korkutur.
M32	M32. Büyük ihtimalle kendimi, yabancı dili ana dil olarak konuşan insanların yanında daha rahat hissederim.

3.4. Veri Toplama Süreci ve Etik

Yabancı Dil Sınıf Kaygı Ölçeği ve araştırmacı tarafından hazırlanmış olan demografik bilgi formu Batı Karadeniz bölgesinde bulunan bir üniversitenin Türkçe hazırlık sınıfında yer alan

uluslararası öğrencilere, 2020-2021 yılı Bahar döneminde uygulanmıştır. Etik ilkeler gereği anketler örnekleme uygulanmadan önce araştırmanın yürütüleceği kurumdan etik kurul izni alınmıştır. Veriler, örneklemedeki öğrencilere, çevrimiçi derslerde araştırmacı tarafından uygulanması yolu ile elde edilmiştir. Öğrencilere ölçekler hakkında ayrıntılı bilgi verilerek gönüllü olarak araştırmaya katılmak isteyenlere uygulanmıştır. Hazırlanan anketleri için internet üzerinden bir link oluşturulmuş ve internet uygulaması yoluyla öğrencilerin cep telefonlarına gönderilmiş, ölçeği cevaplandırmaları için yaklaşık 30-40 dakika süre verilmiştir. Tüm anketlerin doldurulması yaklaşık 3 hafta süre almıştır. Anketlerde gizlik esası gereğine uyularak katılımcıların kişisel bilgilerini deşifre edecek herhangi bir soruya yer verilmemiştir.

3.5.Verilerin Çözümlemesi

Nicel veri yöntemi kapsamında kullanılan yabancı dil sınıf kaygısı ölçeği ile elde edilen verilerin hepsi tek tek incelenerek hatalı ve eksik olan anketler çalışmadan çıkarılmıştır. Geri kalan anketler numaralandırılarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 15.00 paket programı kullanılarak analiz edilmiş; bulgular, tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Elde edilen verilerin analizinde, yabancı dil kaygısı ortalamalarının çözülmesinde aritmetik ortalama, Mann-Whitney U testi, t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde anlamlılık düzeyi 0,05 ($p < 0,05$) olarak uygulanmıştır.

3.6.Güvenirlilik Analizi

Tablo 11:Ölçeğin Güvenirliğine İlişkin Cronbach Alpha Değerleri

	Ölçek
Madde sayısı	33
Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı	,827

Tablo 10' de yer alan veriye göre, Cronbach Alpha güvenirlik katsayısının ,827 olması ölçeğin yüksek derece güvenilir olduğunu göstermektedir.

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Araştırmada yer alan eksik verilerin %5 ‘den az olması sebebiyle Little’s MCAR testinde eksik verilerin tamamı rastlantısal olarak dağıtılmıştır ($p=0,21$).

Tablo 12: Ölçeğin Normallik Sonuçları İçin Kolmogorov-Smirnova Değerleri

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
1.Alt Faktör (Yabancı dil sınıfında konuşma kaygısı)	,071	188	,024	,980	188	,007
2.Alt Faktör (Yabancı dil sınıfına ilgi)	,103	188	,000	,974	188	,001
3.Alt Faktör (Ana dilini konuşan kişi ile konuşma kaygısı)	,198	188	,000	,941	188	,000
Ölcek (Yabancı dil sınıf kaygısı)	,060	188	,097	,982	188	,016

a. Lilliefors Significance Correction

Tablo 11’ de yer alan verilere göre, ölçeğin tamamı için hesaplanan p değerinin $a=,05$ ’ten büyük çıkması, anlamlılık düzeyinde puanların normal dağılımından anlamlı sapma ve farklılık göstermediği görülmektedir ($p=,097>0.05$).

Ölçeğin alt faktörleri Kolmogorov-Smirnov^a analizinde normal dağılım göstermediği için aşağıdaki tabloda çarpıklık basıklık değerleri incelenmiştir.

Tablo 13: Ölçeğin Normallik Sonuçları İçin Çarpıklık- Basıklık Değerleri

	İstatistik	Standart Hata
Ortalama	3,0620	,03649
Medyan	3,0000	
Varyans	,250	
Standart Sapma	,50028	
Minimum	1,97	
Maximum	4,55	
Çarpıklık	,421	,177

Basıklık	-,234	,353
-----------------	-------	------

Tablo 12'deki verilere göre, ölçeğin Skewness (çarpıklık)değerinin ,421 ve Kurtosis (basıklık) değerinin-,234 olduğu görülmektedir. Bulgular -1 ile + 1 arasında yer aldığından dağılımın normal dağıldığı sonucunu vermektedir.

4.2. Alt Problemlere ilişkin bulgular

4.2.1.Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygıları ne düzeydedir?

Tablo 14:Yabancı Dil olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyi Aritmetik Ortalamaları

	N	Minimum	Maximum	X	S
1.Alt Faktör (Yabancı dil sınıfında konuşma kaygısı)	188	1,00	5,00	3,01	,75633
2.Alt Faktör (Yabancı dil sınıfına ilgi)	188	1,00	5,00	3,68	,81097
3.Alt Faktör (Ana dilini konuşan kişi ile konuşma kaygısı)	188	1,00	4,75	3,02	,54946
Ölçeğin Geneli (Yabancı dil sınıf kaygısı)	188	1,00	4,55	3,06	,50028

Araştırmaya katılan genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ölçeğin tamamı ve alt faktörleriyle analiz edilmiş olup, ölçeğin tamamında kaygı düzeyinin ortalamasının 3.06 olduğu, dolayısıyla yabancı dil kaygı düzeyinin orta seviyede olduğu sonucuna varılmıştır. Alt faktörlere bakıldığında, 1.faktörün ortalamasının 3,02 ve 2.faktörün ortalamasının 3,01 olduğu ölçeğin tamamıyla benzer olduğu, dolayısıyla sınıf içerisinde hedef dili konuşma kaygısı, yabancı dil sınıfına olan ilgisi seviyesinin orta düzeyde olduğu söylenebilir. 3. Faktörün ise ortalamasının 3,68 olduğu yani genç yetişkin öğrenenlerin anadili konuşan kişilerle konuşurken orta düzeyden biraz yüksek kaygı taşıdıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 15: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeylerine Dair Bulguları

	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Maddeler					
1. Yabancı dil dersinde konuşurken hiçbir zaman kendimden çok emin olamam.	30 16	77 41	29 15,4	38 20,2	14 7,4
2. Yabancı dil dersinde hata yapmaktan endişe etmem.	18 9,6	68 36,2	36 19,1	49 26,1	17 9
3.Yabancı dil dersinde bana söz verileceği zaman heyecandan titrerim.	12 6,4	36 19,1	25 13,2	71 37,8	44 23,4
4.Öğretmenin yabancı dilde söylediklerini anlayamamak beni korkutur.	31 16,5	70 37,2	26 13,8	45 23,9	16 8,5
5. Daha fazla yabancı dil dersi almak beni rahatsız etmez.	10 5,3	33 17,6	14 7,4	81 43,1	50 26,6
6. Yabancı dil dersinde kendimi dersle ilgisi olmayan konuları düşünürken bulurum.	14 7,4	60 31,9	34 18,1	64 34	16 8,5
7. Diğer öğrencilerin dil konusunda benden daha iyi olduklarını düşünürüm.	38 20,2	50 26,6	39 20,7	45 23,9	16 8,5
8. Dil dersi sınavlarında genellikle rahatımdır.	2 1,1	28 14,9	38 20,2	90 47,9	30 16
9. Dil dersinde hazırlıksız konuşmam gerektiğinde panik olurum.	29 15,4	64 34	27 14,4	58 30,9	10 5,3

10. Yabancı dil derslerinden kaldığım taktirde oluşacak sonuçlar yüzünden endişelenirim.	46	75	19	36	12
	24,5	39,9	10,1	19,1	6,4
11. Yabancı dil derslerinin neden bazı insanların keyfini kaçırdığını anlamıyorum.	20	73	44	39,	12
	10,6	38,8	23,4	20,7	6,4
12 Yabancı dil derslerinde o kadar tedirgin olurum ki bildiklerimi de unuturum.	28	55	28	55	22
	14,9	29,3	14,9	29,3	11,7
13. Yabancı dil dersinde sorulara gönüllü olmak beni utandırır.	17	53	29	72	17
	9	28,2	15,4	38,3	3
14.Ana dili yabancı olanlarla konuşurken tedirgin olmam.	6	36	29	76	41
	3,2	19,1	15,4	40,4	21,8
15.Öğretmenin hangi yanlışı düzelttiğini anlamadığım zaman üzülürüm.	34	69	27	47	11
	18,1	36,7	14,4	25	5,9
16. Dil dersine çok iyi hazırlansam bile derste endişelenirim.	25	75	28	43	17
	13,3	39,9	14,9	22,9	9
17. Çoğu zaman içimden dil dersine girmek gelmez.	17	43	31	68	29
	9	22,9	16,5	36,2	15,4
18. Yabancı dil dersinde konuşurken kendime güvenirim.	4	24	40	71	49
	2,1	12,8	21,3	37,8	26,1
19. Yabancı dil öğretmenimin yaptığı her hatayı düzeltmeye hazır olması beni korkutur.	24	40	32	65	27
	12,8	21,3	17	34,6	14,4
20. Dil dersinde bana bir şey sorulacak diye yüreğim ağzıma gelir.	22	54	40	50	22
	11,7	28,7	21,3	26,6	11,7
21. Dil sınavında ne kadar çok çalışırsam o kadar çok kafam karışır.	21	53	25	63	26

	11,2	28,2	13,3	33,5	13,8
22. Dil dersine çok iyi hazırlanmak için üzerimde baskı hissetmem.	14	49	34	62	29
	7,4	26,1	18,1	33	15,4
23. Her zaman diğer öğrencilerin yabancı dili benden daha iyi konuştuklarını hissederim.	27	62	39	39	21
	14,4	33	20,7	20,7	11,2
24. Diğer öğrencilerin önünde yabancı dille konuşurken utanırım.	24	62	30	50	22
	12,8	33	16	26,6	11,7
25. Dil dersi öyle hızlı ilerliyor ki geride kalmaktan endişeleniyorum.	32	71	32	42	11
	17	37,7	17	22,3	5,9
26. Dil dersinde diğer derslere oranla daha gergin ve tedirgin olurum.	7	55	38	65	23
	3,7	29,3	20,2	34,6	12,2
27. Dil dersinde konuşurken tedirgin olurum ve kafam karışır.	9	58	32	68	21
	4,8	30,9	17	36,2	11,2
28. Dil dersime girerken, kendimden gayet emin olurum ve rahat hissederim.	4	22	36	86	37
	2,1	11,7	20,7	45,7	19,7
29. Dil öğretmeninin söylediği her sözü anlamadığımda tedirgin olurum.	36	64	39	41	11
	19,1	34	19,1	21,8	5,9
30. Yabancı bir dili konuşmak için öğrenilmesi gereken kuralların sayısı beni bunaltır.	17	67	50	46	8
	9	35,6	26,6	24,5	4,2
31. Yabancı dilde konuştuğumda diğer öğrencilerin bana gülmesinden korkarım.	13	47	27	68	33
	6,9	25	14,4	36,2	17,6
32. Büyük ihtimalle kendimi, yabancı dili ana dil olarak konuşan insanların yanında daha rahat hissederim.	1	18	39	92	38
	5	9,6	20,7	48,9	20,2

33. Dil öğretmeni daha önceden hazırlanmadığım sorular sorduğunda tedirgin olurum.	35	66	35	38	14
	18,6	35,1	18,6	20,2	7,4

Tablo 14’te araştırmaya katılan genç yetişkin öğrenenlerin anketteki her maddeye verdikleri cevapların yüzdelik ve frekans bulguları verilmiştir. Verilere göre, **Kesinlikle Katılıyorum** seçeneğine bakıldığında, 1 kişinin cevabıyla en az oranda olan 32. Madde madde “*Büyük ihtimalle kendimi, yabancı dili ana dil olarak konuşan insanların yanında daha rahat hissederim*” olmuştur. Bu da bize genç yetişkin öğrenenlerin en çok kaygı yaşadığı noktalardan birinin anadili Türkçe olan kişilerle konuşmak olduğunu göstermekte ve bu veri ölçeğin 2. Alt faktörüne işaret etmektedir. **Kesinlikle Katılmıyorum** seçeneğine bakıldığında ise, en çok dikkat çeken maddenin 8 kişinin oylaması 30. Madde olan ile “*Yabancı bir dili konuşmak için öğrenilmesi gereken kuralların sayısı beni bunaltır.*” olmuştur. Bu veri bize kişilerin konuşma kaygısının Türkçe dil yapısındaki kuralların çokluğunun etkileyebileceği sonucunu vermiştir. **Katılıyorum** cevabı ele alındığında, 1. Madde olan “*Yabancı dil dersinde konuşurken hiçbir zaman kendimden çok emin olamam olduğu görülmektedir.*” **Katılmıyorum** cevabına bakıldığında 92 oyla 32. Madde “*Büyük ihtimalle kendimi, yabancı dili ana dil olarak konuşan insanların yanında daha rahat hissederim.*” ve 90 oyla 8.madde “*Dil dersi sınavlarında genellikle rahatımdır.*” Maddeleri dikkat çekmektedir. **Katılmıyorum ve Kesinlikle Katılmıyorum** seçeneğine birlikte bakıldığında, 130 kişinin cevabıyla oranı en yüksek olan maddenin 32. Madde olduğu görülmektedir. Bu madde ise “*Büyük ihtimalle kendimi, yabancı dili ana dil olarak konuşan insanların yanında daha rahat hissederim*” ifadesidir. Katılımcıların çoğunun ana dili Türkçe olan kişilerle konuşma kaygısı taşıdıklarını göstermektedir.

Katılıyorum ve Kesinlikle Katılıyorum maddelerine bakıldığında, 121 katılımcının cevabı ile 10. madde olan “*Yabancı dil derslerinden kaldığım taktirde oluşacak sonuçlar yüzünden endişelenirim.*” ifadesidir. Bu maddenin öğrenim gördükleri kuru tekrar etme ve sınav kaygısı taşıdıkları yorumu yapılabilir.

En çok **Kararsız** kalınan madden ise 50 kişinin kararsızım cevabı ile 30. Madde olan “*Yabancı bir dili konuşmak için öğrenilmesi gereken kuralların sayısı beni bunaltır.*” ifadesi olduğu dikkat çekmektedir.

4.2.2. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri yaşa göre farklılık göstermekte midir?

Tablo 16: Ölçeğin Ölçeğin Yaş Grubu Değişkeninin Normallik Sonuçları İçin Kolmogorov-Smirnova Değerleri

Katılımcıların Yaşı	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
17	,135	4		,999	4	,998
18	,172	21	,106	,941	21	,232
19	,138	30	,149	,949	30	,163
20	,115	50	,098	,957	50	,068
21	,117	33	,200	,959	33	,245
22	,180	21	,075	,930	21	,138
23	,161	10	,200	,959	10	,770
24	,245	6	,200	,869	6	,222
25	,292	3	,	,923	3	,463
29	,204	3		,993	3	,843
32	,260	2				

Tablo 16’da belirtilen Kolmogorov- Smirnov verilerine göre, katılımcıların istatistiksel puanları normal dağılım göstermemektedir. Dolayısıyla Mann-Whitney U testine başvurulmuş ve sonuçlarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 17: Yabancı Dil Kaygı Ölçeğinin Tamamı ve Alt Faktörlerinin Gruba Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Faktör1	Faktör2	Faktör3	Ölçek
Mann-Whitney U	4163,000	3798,000	4194,000	4274,500
Wilcoxon W	9941,000	7119,000	7515,000	10052,500
Z	-,462	-1,462	-,387	-,160
Asymp. Sig. (2-tailed)	,644	,144	,699	,873

Tablo 17’de, 20 yaş ve altı ile 21yaş ve üstü genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygısı arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Yabancı dil kaygı ölçeğinden aldıkları puanların Mann-Whitney U testi sonuçları verilmiştir. Bu sonuçlara

göre, yaş grupları bakımından istatistiksel olarak ($U=4274$, $p >0,05$) anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

4.2.3. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

Tablo 18:Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygısı ile Cinsiyetlerine İlişkin Kolmogorov-Smirnova Shapiro-Wilk Normallik Testi Verileri

Grup	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Kadın	,144	68	,001	,963	68	,040
Erkek	,076	120	,083	,982	120	,121

Tablo 18’de belirtilen Kolmogorov- Smirnov verilerine göre, kadın katılımcıların istatistiksel puanları normal dağılım göstermemişken ($p=,001$ $p>0,05$), erkek katılımcıların istatistiksel puanları ($p= ,083$ $p>0,05$) normal dağılım göstermiştir. Dolayısıyla testin normalliği için çarpıklık ve basıklık değerlerine de bakılma gereksinimi duyulmuştur. Aşağıdaki tabloda çarpıklık basıklık testi verilerine yer verilmiştir.

Tablo 19:Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygısı ile Cinsiyetlerine İlişkin Çarpıklık Basıklık Analizleri

Kadın	İstatistik	Standart Hata
Ortalama	3,0437	,05774
Medyan	2,9697	
Varyans	,227	
Standart Sapma	,47616	
Minimum	2,18	
Maximum	4,55	
Çarpıklık	,716	291
Basıklık	-,585	„574

Erkek	İstatistik	Standart Hata
Ortalama	3,0724	,04702
Medyan	3,0606	
Varyans	,265	
Standart Sapma	,51511	
Minimum	1,97	
Maximum	4,45	
Çarpıklık	,286	,221
Basıklık	-,525	,438

Tablo 19'daki verilere göre, Kadın katılımcıların Skewness (çarpıklık)değerinin ,716 ve kurtosis (basıklık) değerlerinin--,585 olduğu görülmektedir. Bulgular -1 ile + 1 arasında yer aldığından dağılımın normal dağıldığı sonucunu vermektedir. Erkek katılımcıların Skewness (çarpıklık)değerinin ,286 ve kurtosis(basıklık) değerlerinin--,525 olduğu görülmektedir. Bulgular -1 ile + 1 arasında yer aldığından dağılımın normal dağıldığı sonucunu vermektedir.

Tablo 20: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeylerinin Cinsiyete Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	S	t	sd	P
1. Alt faktör (Yabancı dil sınıfında konuşma kaygısı)	Kadın	68	2,99	,521	-,574	188	,567
	Erkek	120	3,04	,565			
2.Alt Faktör (Yabancı dil sınıfına ilgi)	Kadın	68	3,08	,521	,968	188	,334
	Erkek	120	2,97	,565			
3.Alt Faktör (Ana dilini konuşan kişi ile konuşma kaygısı)	Kadın	68	3,70	,521	,250	188	,803
	Erkek	120	3,67	,565			
Ölçeğin Geneli (Yabancı dil sınıf kaygısı)	Kadın	68	3,04	,476	-,377	188	,707
	Erkek	120	3,07	,515			

Tablo 20' de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin, yabancı dil kaygı düzeyleri puanları cinsiyet değişkenine göre t-testi sonuçları gösterilmiştir. Yapılan analizlere göre, genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı puanları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır.

4.2.4. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri İngilizce düzeylerine göre farklılık göstermekte midir?

Tablo 21:Yabancı Dil Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin İngilizce Düzeyleri Puanlarının Yabancı Dil Kaygısına Göre One-Way Anova Testi Sonuçları

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
1. Faktör (Yabancı dil sınıfında konuşma kaygısı)	Gruplar Arası	,444	4	,111	,362	,835
	Gruplar İçi	56,014	183	,306		
	Toplam	56,457	187			
2.Faktör (Yabancı dil sınıfına ilgi)	Gruplar Arası	4,532	4	1,133	2,024	,093
	Gruplar İçi	102,439	183	,560		
	Toplam	106,971	187			
3.Faktör (Ana dilini konuşan kişi ile konuşma kaygısı)	Gruplar Arası	1,266	4	,316	,476	,754
	Gruplar İçi	121,719	183	,665		
	Toplam	122,984	187			
Ölçeğim Geneli (Yabancı dil sınıf kaygısı)	Gruplar Arası	,300	4	,075	,295	,881
	Gruplar İçi	46,502	183	,254		
	Toplam	46,802	187			

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygıları ile İngilizce düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek için ölçeğin tamamına ve alt boyutlarına One-Way Anova testi uygulanmıştır. Tablo 21’de verilen analiz sonuçlarına göre, “1. Faktör” boyutunda genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygısı ile İngilizce düzeyleri arasında $F_{(4,183)} = ,362$ $P_{(,835)} > .05$ anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. “2. Faktör” boyutunda genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygısı ile İngilizce düzeyleri arasında $F_{(4,183)} = 2,024$ $p_{(,093)} < ,05$ anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. Aradaki farklılığın hangi gruplarda olduğunun belirlenmesi amacıyla yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre İngilizce düzeyleri B1 olan genç yetişkin öğrenenler ile C1 olan genç yetişkin öğrenenlerin arasında anlamlı bir farklılık vardır.

İngilizce düzeyi B1 olan öğrenenlerin yabancı dil kaygı puanı 2,85 iken, İngilizce düzeyi B1 olan öğrenenlerin yabancı dil kaygı puanı 3,33 olduğu görülmüştür. “2. Faktör” boyutunda incelendiğinde, İngilizce düzeyi ileri seviyede olan öğrenenin daha düşük olandan göre yabancı dil kaygı düzeyi daha yüksektir. “3. Faktör” boyutunda genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygısı ile İngilizce düzeyleri arasında $F_{(4,183)} = ,476$ $p_{(,754)} > .05$ anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Ölçeğin geneline göre, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygısı ile İngilizce düzeyleri arasında $F_{(4,183)} = ,295$ $p_{(,881)} > .05$ anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

4.2.5. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri öğrenim gördükleri hazırlık sınıflarındaki kur düzeylerine göre farklılık göstermekte midir?

Tablo 22: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Hazırlık Sınıfında Bulundukları Kur Seviyeleri ile Yabancı Dil Kaygısı Seviyeleri One-Way Anova Testi Sonuçları

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
1. Alt Faktör (Yabancı dil sınıfında konuşma kaygısı)	Gruplar Arası	2,776	4	,694	2,366	,055
	Gruplar İçi	53,681	183	,293		
	Toplam	56,457	187			
2. Alt Faktör (Yabancı dil sınıfına ilgi)	Gruplar Arası	3,220	4	,805	1,420	,229
	Gruplar İçi	103,751	183	,567		
	Toplam	106,971	187			
3. Alt Faktör (Ana dilini konuşan kişi ile konuşma kaygısı)	Gruplar Arası	,702	4	,176	,263	,902
	Gruplar İçi	122,282	183	,668		
	Toplam	122,984	187			
Ölçeğin Geneli (Yabancı dil sınıf kaygısı)	Gruplar Arası	2,067	4	,517	2,114	,081
	Gruplar İçi	44,734	183	,244		
	Toplam	46,802	187			

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile öğrenim gördükleri hazırlık sınıfı kur düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı sonucuna ulaşmak için ölçeğin geneline ve alt boyutlarına One-Way Anova testi

uygulanmıştır. Tablo 21’de verilen analiz sonuçlarına göre, “1. Faktör” boyutunda, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygısı ile öğrenim gördükleri hazırlık sınıfı kur düzeyleri $F_{(4,183)} = 2,366$ $p_{(,055)} > .05$ anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır. “2. Faktör” boyutunda genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygısı ile öğrenim gördükleri hazırlık sınıfı kur düzeyleri $F_{(4,183)} = 1,420$ $p_{(,229)} > .05$ anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır. “3. Faktör” boyutunda genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygısı ile öğrenim gördükleri hazırlık sınıfı kur düzeyleri $F_{(4,183)} = ,263$ $p_{(,902)} > .05$ anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır. Ölçeğin geneli incelendiğinde farklılık değerinin ,081 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. $F_{(4,183)} = 2,11$ $P_{(,081)} > .05$. Bu durumda, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile öğrenim gördükleri hazırlık sınıfı kur düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.6. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile geçmişte hedef dile ilişkin deneyimi olma durumuna göre farklılık göstermekte midir?

Tablo 23: Genç Yetişkin Öğrenenlerin Hedef Dil Deneyimi Olma Durumlarının Puanlarının Betimsel İstatistikleri

	Grup	N	X	SS
1. AltFaktör (Yabancı dil sınıfında konuşma kaygısı)	Evet	101	3,11	,57
	Hayır	87	2,91	,45
2. Alt Faktör (Yabancı dil sınıfına ilgi)	Evet	101	3,12	,76
	Hayır	87	2,88	,72
3. Alt Faktör (Ana dilini konuşan kişi ile konuşma kaygısı)	Evet	101	3,65	,82
	Hayır	87	3,71	,80
Ölçeğin Geneli (Yabancı dil sınıf kaygısı)	Evet	101	3,14	,52
	Hayır	87	2,96	,45

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen yetişkin öğrenenlerin hazırlık sınıfında öğrenim görmeden önce Türkçe diline dair bir deneyimleri olup olmadığı sorulmuştur. Verilen cevapların betimsel istatistikleri yukarıdaki Tablo 23 ’te verilmiştir. Tabloya göre,

katılımcılardan 101 kişinin hazırlık sınıfında öğrenim görmeye başlamadan önce Türkçe diline dair deneyimleri olduğu, 87 kişinin hazırlık sınıfına başlamaları ile birlikte Türkçeyle tanıştığı verilerine ulaşılmıştır.

Tablo 24: Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyi ile Geçmişte Hedef Dile İlişkin Deneyimi Olma Durumu Değişkeni T-Testi Analiz Verileri

	Grup	N	X	S	t	sd	P
1. Alt Faktör (Yabancı dil sınıfında konuşma kaygısı)	Evet	101	3,11	,57187	2,453	186	,015
	Hayır	87	2,91	,50559			
2. Alt Faktör (Yabancı dil sınıfına ilgi)	Evet	101	3,12	,76573	2,231	186	,027
	Hayır	87	2,88	,72777			
3. Alt Faktör (Ana dilini konuşan kişi ile konuşma kaygısı)	Evet	101	3,65	,82137	-,505	186	,614
	Hayır	87	3,71	,80225			
Ölçeğin Geneli (Yabancı dil sınıf kaygısı)	Evet	101	3,14	,52402	2,547	186	,012
	Hayır	87	2,96	,45451			

Tablo 24'e göre, "1. Faktör boyutunda" ($,015 < 0,05$) yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin geçmişte edindiği Türkçe dili deneyimleriyle yabancı dil sınıfta konuşma kaygısı arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Evet diyen öğrenenlerin ($X=3,11$), hayır diyen öğrenenlere ($X=2,91$) göre yabancı dil kaygısının yüksek olduğu belirlenmiştir. "2. faktör boyutunda" ($,027 < 0,05$)'de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin geçmişte edindiği Türkçe dili deneyimleriyle yabancı dil sınıfına olan ilgisi arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Evet cevabını veren katılımcıların ($X=3,12$), hayır diyenlere ($X=2,88$) göre yabancı dil kaygısının yüksek olduğu belirlenmiştir. 3. faktör boyutunda", ($,614 > 0,05$)'de genç yetişkin öğrenenlerin geçmişte edindiği Türkçe dili deneyimleriyle anadili Türkçe olan biri ile konuşma kaygısı yaşamaları arasında bir farklılık saptanmamıştır. Ölçeğin geneline bakıldığında ($,012 < 0,05$) genç yetişkin öğrenenlerin geçmişte edindiği Türkçe dili deneyimleriyle yabancı dil kaygısı arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Evet diyen öğrenenlerin ($X=3,14$), hayır diyen öğrenenlere ($X=2,96$) göre yabancı dil kaygısının yüksek olduğu belirlenmiştir.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygısının çeşitli değişkenler açısından Batı Karadeniz’de yer alan bir üniversitenin Türkçe hazırlık sınıfında öğrenim gören uluslararası öğrenciler örneğini incelenmek amacıyla yürütülen bu araştırma kapsamında, elde edilen bulgular sonuç kısmında verilmiştir. Araştırmada 33 maddede oluşan yabancı dil sınıf kaygısı anketi kullanılmıştır. 188 yabancı uyruklu genç yetişkinin katıldığı bu çalışma 6 alt problem durumuna yönelik yapılmıştır. Elde edilen bulgular, ilgili literatür doğrultusunda tartışma bölümünde tartışılmış ve yorumlanmıştır. Öneri bölümünde ise uzmanlara ve araştırmacılara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.1 Sonuç

Genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyini belirlemek ve bu kaygı düzeyini yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, İngilizce seviyeleri, hazırlık sınıfı kur düzeyleri ve Türkçe dili deneyimleri değişkenleri kapsamında yapılan bu araştırmanın analiz sonuçları bulgularının veriliş sırası doğrultusunda sunulmuştur.

1. Yapılan yabancı dil sınıf kaygısı analizlerine göre genç yetişkinlerin yabancı dil sınıf kaygısının orta düzeyde olduğu gözlemlenmiştir. Analizlere, araştırmada kullanılan ölçeğin alt boyutları da dahil edilmiştir. Alt faktörler incelendiğinde ise 1. alt faktör olan sınıf içerisinde hedef dili konuşma kaygısı ve 2. alt faktör olan yabancı dil sınıfına olan ilgisi seviyesinin orta düzeyde olduğu görülmüştür. 3. alt faktörün analiz sonucuna göre, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin anadilini konuşan kişilerle konuşurken yaşadıkları kaygının orta düzeyden biraz yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.
2. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenler, 20 yaş ve altı ve 21 yaş ve üstü olarak gruplandırılmış ve bu gruplar ile genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.
3. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır.
4. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile İngilizce düzeyleri arasında ölçeğin genelinde anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır. Ancak alt faktörler analize dahil edildiğinde, 2. Alt faktör

boyutunda, katılımcıların yabancı dil kaygı düzeyleri ile İngilizce arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.

5. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile öğrenim gördükleri yabancı dil hazırlık sınıfı kur düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.
6. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile geçmişte Türkçe dili deneyim durumları arasında ölçeğin genelinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Geçmişte Türkçe dili ilgili deneyim durumu olan katılımcıların yabancı dil kaygı oranlarının olmayanlara oranla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Alt faktörlerin analiz sonuçları incelendiğinde, 1. Ve 2. Faktör boyutunda yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile geçmişte Türkçe dili deneyim durumları arasında bir farklılık saptanırken, 3. Faktör açısından anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

5.2 Tartışma

Araştırmadan elde edilen bulgular, ilgili literatür doğrultusunda sırasıyla tartışılmış ve yorumlanmıştır.

5.2.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeylerine İlişkin Elde Edilen Bulguların Tartışılması

Araştırmaya katılan genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeylerinin ortalaması 3,06 olarak bulunmuştur. Bu sonuç genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeylerinin orta seviye olduğunu göstermektedir. Yabancı dil kaygı düzeylerinin yüksek olmaması hedef dili anadil olarak konuşulan ülkede öğreniyor olmaları ve eğitim aldıkları kurumun sınıf atmosferi ile ilişkilendirilebilir. Literatür incelendiğinde; Joa ve Domron (2015), Mede ve Kararımak (2017), Zhou (2017) araştırmalarında öğrenenlerin hedef dili konuşulan ülkede bulunmaları ve o kültüre alışmaları ile yabancı dil kaygısının azalabileceği sonucuna ulaşmışları bu araştırmada öğrenenlerin yabancı dil kaygısının yüksek çıkmamasını destekler niteliktedir. Bunların yanı sıra, eğitim sürecinin uzaktan yürütülüyor olması dolayısıyla çevrimiçi yürütülen dersler ile genç yetişkin öğrenenlerin fiziksel olarak sınıfta bulunmaması sınıf içerisindeki yaşayacakları yabancı dil kaygı seviyesinin yüksek

olmamasını etkilemiş olabileceği şeklinde yorumlanabilir. Literatürde benzer çalışmalara bakıldığında; Sallabaş (2012), Yoğurtçu ve Yoğurtçu (2013), Altunkaya (2017) araştırmalarında bu araştırmayı destekler nitelikte öğrencilerin yabancı dil kaygı düzeylerinin orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışmanın aksine, İşcan (2016) araştırmasında öğrencilerin yabancı dil kaygı düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu yüksek düzeyin sebebini öğrencilerin motivasyon, özgüven ve dikkat eksikliği veya başarısızlık ve hata yapma korkusu gibi etmenlerden dolayı olduğunu belirtmiştir.

Alt Faktörler analize edildiğinde ;

- 1. Alt faktörün yabancı dili konuşma kaygısını içeren maddeleri kapsadığı görülmektedir. Araştırmaya katılan genç yetişkin öğrenenlerin 1. Alt faktör kaygı düzeyi ortalamasının 3,02 olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç genç yetişkin öğrenenlerin sınıf içerisinde öğrenilen yabancı dil konuşma kaygı düzeyinin orta seviyede olduğu göstermektedir.
- 2. Alt faktörde ise yabancı dil sınıfına olan ilgiyi kapsayan maddeler yer almaktadır. Araştırmaya katılan genç yetişkin öğrenenlerin 2. Alt faktör kaygı düzeyinin ise ortalamasının 3,01 olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla kaygının orta düzeyde olduğu söylenebilir.
- 1. ve 2. Alt faktörün aksine 3. Alt faktörün kaygı düzeyi ortalamasının 3,68 olduğu tespit edilmiştir. 3. Alt faktörde öğrenilen yabancı dili, anadili olan kişilerle konuşma kaygısını içeren maddeler yer almaktadır. Yapılan araştırmada buluna ortalama olan 3,68, araştırmaya katılan genç yetişkin öğrenenlerin anadili Türkçe olan kişilerle konuşma kaygısının ortalamadan biraz yüksek olduğu sonucunu göstermektedir.

1.alt faktörün analiz sonuçlarının orta seviyede olduğu görülürken 3. Alt faktörün ortalamadan yüksek olması, genç yetişkin öğrenenlerin konuşma kaygısını daha çok anadili Türkçe olan kişilerle konuşma noktasında yaşadığı yorumu yapılabilir.

5.2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyleri ile Yaşları Arasındaki Farklılığa Dair Bulguların Tartışılması

Araştırmaya katılan genç yetişkin öğrenenlerin yaş ortalamalarını 20,11 olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla yaş değişkeni, 20 yaş ve altı ve 21 yaş ve üstü olarak 2 grup şeklinde ele alınmıştır. Yaş değişkenine yönelik yapılan Mann-Whitney U analiz sonuçlarına göre $p=4274$ olarak bulunmuştur. Bu veriye göre genç yetişkin öğrenenlerin yaşları ile yabancı dil kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığını göstermektedir. Literatür incelendiğinde; Genç (2009), Şen ve Boylu (2015), Boylu ve Çangal (2015), Altunkaya (2017) ve Polatcan (2018) araştırmalarında bu araştırmayı destekler nitelikte yaş değişkeninin yabancı dil kaygısı ile anlamlı bir ilişkisi olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Latif (2015) yetişkin öğrenenlerle yaptığı yabancı dil kaygısı araştırmasında yaş değişkeninin yabancı dil kaygısı ile arasında anlamlı bir farklılık olmadığını belirtmiştir. Latif (2015)' e göre, yetişkin öğrenenleri cinsiyet ve yaş etkeninin yabancı dil kaygısı üzerinde etkisi olmaması, öğrenenlerin daha olgun olması ve 2. bir dil edinimi için yüksek motivasyona ve öz yeterliliğe sahip olmasıdır. Benzer şekilde yapılan bu çalışmada öğrenenlerin yaş ortalamasının 20,11 olması, katılımcıların benzer yaşlarda olan genç yetişkinler olması ve belirli bir olgunluğa erişmelerinden oluşan yabancı dil kaygısına etkisi olmadığı düşünülmektedir.

5.2.3 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyleri ile Cinsiyetleri Arasındaki Farklılığa Dair Bulguların Tartışılması

Cinsiyet değişkenine yönelik yapılan T-testi analiz sonucuna göre, T-testin anlamlılık değerinin ,37 olduğu tespit edilmiştir. Bu veriye göre, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Bu araştırma kapsamında yabancı dil olarak Türkçe dili kaygısı ile ilgili literatür incelendiğinde; Tuncel (2014), Sevim (2014), Boylu ve Çangal (2015), Şen ve Boylu (2015), Madel, Dincel ve Made (2015), Polatcan(2018) ve Özdemir (2019) tarafından yapılan araştırmalarda benzer şekilde yabancı dil kaygısı düzeyinin cinsiyete göre farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Şen ve Boylu (2015) B ve C düzeyi düzeyindeki öğrenciler ile konuşma kaygısı üzerine yaptı araştırmadan cinsiyet değişkeninin anlamlı bir farklılık göstermediğini gözlemlemiştir. Bu araştırmanın aksine, Saydam ve Öztürk (2014) kadın öğrencilerin yabancı dil kaygı seviyesinin daha yüksek olduğunu gözlemlemiştir. Tunçel (2015) Yunanistan'da gerçekleştirdiği yabancı dil olarak Türkçe kaygısının çeşitli değişkenler açısından incelediği çalışmada konuşma becerisine

yönelik kaygının kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. İngilizce başta olmak üzere Türkçe dili dışında yapılan yabancı dil kaygısı araştırmaları incelendiğinde; Batumlu ve Erdem (2007) araştırmalarında yabancı dil kaygısının ile cinsiyet değişkeni ile anlamlı bir farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Joa ve Domron (2015) yaptıkları araştırmada; yabancı dil okuma kaygısı ile cinsiyet değişkeninin anlamlı bir farklılık oluşturmadığını gözlemlemişlerdir. Golchi (2012) erkek öğrencilerin yabancı dil kaygısının daha yüksek olduğu; Andrade ve Williams (2014) kadın öğrencilerin yabancı dil kaygısının daha yüksek olduğu sonucuna Gölpınar, Hamzadayı ve Bayat (2018) yabancı dil kaygısının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşmıştır. Tüm bu incelenen araştırmalar ışığında, yabancı dil olarak Türkçe kaygısı ile yapılan çalışmaların çoğunun yabancı dil kaygısı ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık göstermemesi bu araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Bu durumda cinsiyet faktörü, yabancı dil kaygısında önemli bir etmen olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Yabancı dil olarak İngilizce başta olmak üzere Türkçe dışındaki diğer dillerle ilgili yapılan araştırmaların bazılarında cinsiyet etmeni yabancı dil kaygısı üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmada da bazılarında oluşturmuştur.

5.2.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyleri ile İngilizce Düzeyleri Arasındaki Farklılığa Dair Bulguların Tartışılması

İngilizce düzeyleri değişkeni, öğrenenlerin yabancı dil olarak İngilizce dilini bilmelerinin Türkçe öğrenirken yaşadıkları kaygıya etkisinin olup olmadığı amacıyla araştırmaya dahil edilmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin İngilizce düzeyleri ile yabancı dil kaygıları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı sonucuna ulaşmak için One Way Anova testi uygulanmış ve ,881 anlamlı değerine ulaşılmıştır. Bu veriye göre, araştırmaya katılan genç yetişkin öğrenenlerin İngilizce düzeyleri ile yabancı dil kaygıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu durumda Genç yetişkin öğrenenlerin İngilizce bilmelerinin Yabancı dil olarak Türkçe öğrenme kaygısına bir etkisi olmadığı söylenebilir.

Alt faktörler incelendiğinde;

- 1. alt faktör ve 3. Alt faktör boyutunda ölçeğin geneline paralel olarak yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile İngilizce düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmazken, 2. alt faktör

boyutunda yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile İngilizce arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu durumda, 2. Alt faktörün yabancı dil sınıfına olan ilgi ile ilgili maddeler içerdiği için İngilizce seviyesi yüksel olan grubun (C1) daha düşük olan gruba(B1) oranla yabancı dil olarak Türkçe dilini öğrendikleri sınıfa olan ilgilerinin daha az olduğu söylenebilir.

5.2.5. Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyi ile Öğrenim Gördükleri Hazırlık Sınıf Düzeyi Arasındaki Farklılığa Dair Bulguların Tartışılması

Araştırmaya katılan genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygısı ile hazırlık sınıfı kur düzeyi değişkenine yönelik yapılan One Way Anova testi analiz sonucuna göre anlamlı değerin ,085 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu veri ışığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin öğrenim gördükleri kur düzeyi yükseldikçe yabancı dil kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucu ortaya çıkmıştır fakat daha sonra farklılığın hangi gruplarda olduğunun belirlenmesi amacıyla yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testinde grupların yabancı dil kaygı puanlarının birbirine yakın olduğu belirlenmiştir. Bu durumda yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin bulundukları hazırlık sınıfı kur düzeyleri ile yabancı dil kaygı düzeylerinin arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde, Batumlu ve Erden (2007) yabancı dil kaygısı ile yabancı dil başarı arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmalarında eğitim sürecinde olan C kurundaki öğrencilerin B kurundaki öğrencilere oranla daha yüksek yabancı dil kaygısı taşıdıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmaya paralel bir şekilde Boylu ve Çangal (2015) yabancı dil olarak Türkçe konuşma kaysı üzerine yaptığı çalışmada hazırlık sınıfı kur düzeylerinin yabancı dil kaygısı üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşmıştır. Çoğu çalışmanın aksine, Yoğurtçu ve Yoğurtçu (2013) yaptıkları çalışmada öğrencilerin yabancı dil kaygılarının orta düzeyde olduğu fakat hazırlık sınıfında öğrenim B2 düzeyde olan öğrencileri yabancı dil kaygısının daha düşük olduğu sonucuna varmıştır.

5.2.6. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Genç Yetişkin Öğrenenlerin Yabancı Dil Kaygı Düzeyleri ile Geçmişte Hedef Dile İlişkin Deneyimi Olma Durumu Arasındaki Farklılığa Dair Bulgular

Genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyi ile geçmiş Türkçe dili deneyimlerine yönelik yapılan T-testi analiz testi sonucunda ölçeğin genelinde anlamlı farklılığın ,012 değeri olduğu tespit edilmiştir. Bu veriye göre, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile geçmişte edindikleri Türkçe dili deneyimleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Geçmişte Türkçe dili ilgili deneyim durumu olan katılımcıların yabancı dil kaygı oranlarının, olmayanlara oranla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Alt faktörler incelendiğinde;

- 1. alt faktör boyutunda yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile geçmişte edindikleri Türkçe dili deneyimleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu durumda daha önceden Türkçe diline dair deneyimi bulunan katılımcıların konuşma kaygısının deneyimi olmayanlara oranla daha yüksek olduğu söylenebilir.
- 2. alt faktör boyutunda yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile geçmişte edindikleri Türkçe dili deneyimleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu durumda daha önceden Türkçe diline dair deneyimi bulunan katılımcıların yabancı dil sınıfına olan ilgilerinin düşüklüğü, deneyimi olmayanlara oranla daha yüksek olduğu söylenebilir.
- 3. alt faktör boyutunda yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin öğrenenlerin yabancı dil kaygı düzeyleri ile geçmişte edindikleri Türkçe dili deneyimleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Geçmişte Türkçe diline dair deneyimi olan katılımcıların en çok Türk dizisi ve filmi izleme, Türk arkadaşının olması, Türkiye’yi ziyaret etme cevapları verdiği gözlemlenmiştir. Genç yetişkin öğrenenlerin, geçmiş Türkçe dili deneyimleri olup olmadığına yönelik sorulan soruya “evet” cevabı verenlerin arasından bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

- *“Türkçe diziler aracılığıyla Türkçe öğrenmeye çalışıyordum ve hala izliyorum ama Türkçem biraz zayıf.”*
- *“Türkiye’ ye gelmeden önce her gün dizi izliyordum.”*
- *“Türk diziler, şarkılar ve Türk arkadaşlarımdan”*
- *“İki ay önce Türk dizisi izlemeye başladım.”*

- “Suudi Arabistan Mekke’de yaşadım için Türk hacılar yanında çalıştım. Ayrıca türk diziler izliyordum.”
- “Çok dizi izliyordum, Türkçe müzik dinliyordum.”
- “Türk arkadaşım vardı.”

Literatüre bakıldığında, Özdemir (2019) Türkçe yazma kaygısı üzerine yaptığı araştırmada kullandığı Türkçe dilini zor bulma değişkenine göre zor bulunduğunu belirten öğrencilerin kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu nu belirtmiştir. Buradan sonuçla Türkçe dilini eğitim almadan önce günlük hayatta deneyimleyen öğrenenlerin kaygılarının yüksek olmasını, bu dilin zor olduğu inancına sahip olabilecekleri ve kaygılarının yükselebileceği şeklinde yorumlanabilir. Bu savı destekleyecek nitelikte olan yukarıda verilen örnek cümleler arasında yer alan “Türkçe diziler aracılığıyla Türkçe öğrenmeye çalışıyordum ve hala izliyorum ama Türkçem biraz zayıf.” ilk cümlede görülebileceği gibi genç yetişkin öğrenenin Türkçe dilinde kendisini ifade edebilmesine rağmen; ne kadar dizi izlese de kendisinin o dilde hala zayıf olduğunu ifade etmektedir.

5.3 Öneriler

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda araştırmacılara, uzmanlara ve yabancı dil öğrenen genç yetişkinlere öneriler sunulmaktadır.

5.3.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Araştırma Batı Karadeniz’de yer alan bir üniversitenin yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi gören hazırlık sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın evrenini 188 öğrenci oluşturmakta ve genellikle benzer kültür ve coğrafyalardan gelmektedirler. Yapılacak çalışmalarda daha kapsamlı ve çeşitli bir çalışma grubu ile çalışılabilir.
2. Araştırmada yabancı dil kaygı düzeyine yönelik ele alınan değişkenlere ek olarak hedef dile günde kaç saat maruz kaldıkları, hedef dili olan ülkede ne kadar süredir bulundukları, kaç tane yabancı dil bildikleri eklenerek incelenebilir.
3. Bu çalışmada yabancı öğrencilerin Türkçe yabancı dil kaygı düzeyleri tespit edilmiştir. Kaygı sebeplerinin detaylı incelenmesi ve kaygı ile baş etme yöntemlerini ele alabilmek için çalışmalar yapılabilir.

4. Bu çalışmada genç yetişkin yabancı uyruklu öğrenenler ile Türkçe dili kaygısı üzerine araştırma yapılmıştır. Orta ve ileri yaş yetişkinler ile de çalışma yapılırsa literatüre daha detaylı bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
5. Bu çalışma yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç yetişkin bireylerin kaygı düzeyini tespit etmek ve çeşitli değişkenler açısından incelemek amacıyla yapılmıştır. Literatür incelendiğinde nitel çalışmaların azlığı dikkat çekmektedir. Dolayısıyla nitel çalışmaların yapılması ve tespit edilen bu kaygı düzeyleriyle yetişkin eğitimcilerin görüşlerini almak için araştırmaların yapılması ile literatüre katkı olacağı düşünülmektedir.

5.3.2. Uzmanlara Yönelik Öneriler

1. Araştırmada öğrenenlerin daha çok konuşma kaygısına yönelik maddelerde etkin olduğu görülmektedir. Bu durumda öğretmenlerin sınıf içerisinde konuşma kaygısını giderecek etkinlikler ve sınıf ortamı oluşturması önerilmektedir. Özellikle öğrenenlerin anadili Türkçe olan kişilerle konuşma kaygısı güttüklerinden dolayı, bu durumu azaltacak anadili Türkçe olan kişileri kapsayan etkinlikler önerilmektedir.
2. Araştırmada geçmişte Türkçe deneyimi olan öğrenenlerin, hiçbir deneyimi olmayanlara oranla yabancı dil kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumda uzmanların sınıf içerisinde öğrenenlerin hedef dil hikâyelerini öğrenmeleri ve ona göre tutum sergilemeleri önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Adhikari, B., Di Falco, S. ve Lovett, J. C. (2003). Household characteristics and forest dependency: evidence from common property forest management in nepal. *Ecological Economics*, 48 (2), 245-257. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2003.08.008>
- Aktu, Y. (2016). Levinson'un kuramında ilk yetişkinlik döneminin yaşam yapısı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 8(2), 162-177. DOI:[10.18863/pgy.12690](https://doi.org/10.18863/pgy.12690)

- Altunkaya, H. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dinleme ve okuma kaygıları. *Education Scieces (NWSAES)*, 12(3), 107-121. DOI:[10.12739/NWSA.2017.12.3.1C0672](https://doi.org/10.12739/NWSA.2017.12.3.1C0672)
- Altunkaya, H. ve Erdem, İ. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin okuma kaygıları ve okuduğunu anlama becerileri. *Sakarya University Journal of Education*, 7(1), 59-77. <https://doi.org/10.19126/suje.307045>
- Andrade, M. ve Wiliams, K. (2009). Foreign language learning anxiety in Japanese efl university classes: physical, emotional, expressive, and verbal reactions. *Sophia Junior College Faculty Journal Vol*, 29, 2009, 1-24.
- Ayhan, S. ve Kana, F. (2019), Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin dil bilgisi öğrenimine yönelik kaygı düzeyleri. *TİDSAD Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi /The Journal of Turk & Islam World Social Studies*, 6,(23), 2019, 207-218. DOI : [10.29228/TIDSAD.39794](https://doi.org/10.29228/TIDSAD.39794)
- Baştürk, S., ve Taştepe, M. (2013). *Evren ve örneklem*. S. Baştürk (Ed.), Bilimsel Araştırma Yöntemleri, 129- 159. Ankara: Vize Yayıncılık.
- Batumlu, D. Z. ve Erdem, M. (2007). Yıldız Teknik Üniversitesi yabancı diller yüksek okulu hazırlık öğrencilerinin yabancı dil kaygıları ile İngilizce başarıları arasındaki ilişki, eğitimde kuram ve uygulama. *Journal of Theory and Practice in Education*, 3 (1), 24-38. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/eku/issue/5445/73877>
- Bekleyen, N. (2004). The influence of teachers and peers on foreign language classroom anxiety (öğretmen ve sınıf arkadaşlarının yabancı dil sınıf kaygısı üzerindeki etkileri). *Dil Dergisi*, 123, 49-66. DOI:[10.1501/Dilder_0000000005](https://doi.org/10.1501/Dilder_0000000005)
- Boylu, E. ve Çangal, Ö. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Bosna Hersekli öğrencilerin konuşma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 4/1* 349-368. <https://doi.org/10.7884/teke.422>
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and Crisis*. New York: W.W. Norton & Company, Inc.

- Gölpınar, Ş. ve Hamzadayı, E. & Bayat, N. (2018). Konuşma kaygı düzeyi ile konuşma başarımları arasındaki ilişki, *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 75-85. <https://doi.org/10.31464/jlere.425224>
- Golchi, M. M. (2012). Listening anxiety and its relationship with listening strategy use and listening comprehension among Iranian IELTS learners, *International Journal of English Linguistic*, 2(4), 200-206. DOI:[10.2991/assehr.k.200306.034](https://doi.org/10.2991/assehr.k.200306.034)
- Gürsu, F. (2011) *The Turkish equivalence, validity, and reliability study of the foreign language classroom anxiety scale*, Yeditepe University, The Graduate School Of Social Sciences (Degree Of Master Of Arts),
- Hartshorne, J.K., Tenenbaum, J.B., & Pinker, S. (2018). A critical period for second language acquisition: Evidence from 2/3 million English speakers. *Cognition*, 177, 263-277. DOI: [10.1016/j.cognition.2018.04.007](https://doi.org/10.1016/j.cognition.2018.04.007)
- Horwitz, E. K., Horwitz. M. & Cope J. (1986). Foreign language classroom anxiety. *The Modern Language Journal*, 70(2), 125-132.
- İşcan, A. (2016), Yabancı dil olarak türkçe öğretiminde yabancı dil kaygısının Türkçe öğrenenler üzerindeki etkisi (Ürdün örneği). *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, (17), 106-120.
- Joo K.Y., & Damron J. (2015), Foreign language reading anxiety: korean as a foreign language in the United States. *Journal of National Council of Less Commonly Taught Languages*, 17, 23-55.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keramida, A. (2009). Helping students overcome foreign language speaking anxiety in the English classroom: *Theoretical Issues and Practical Recommendations*, *International Education Studies*, 2(4), 39-44. DOI:[10.5539/IES.V2N4P39](https://doi.org/10.5539/IES.V2N4P39)

- Kondo, D. S. ve Ying-Ling, Y. (2004). Strategies for coping with language anxiety: the case of students of English in Japan, *ELT Journal Volume 58/3*, 258-265.
DOI:[10.1093/ELT/58.3.258](https://doi.org/10.1093/ELT/58.3.258)
- Korkmaz, C., ve Özer, B. (2016). Yabancı dil öğretiminde öğrenci başarısını etkileyen unsurlar. *Ekev akademi dergisi* ,20 (67), 59-84.
- Ayhan S. (1989). Androgoji: yetişkinlerde öğrenme konusunda yeni bir teknoloji. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)* 22, 529-546.
https://doi.org/10.1501/Egifak_0000001405
- Knowles, M. S. , Holton III, E. F. ve Swanson, R. A. (2005) *The Adult Learner*, London, Elsevier Inc.
- Latif, N. A. (2015). A study on English language anxiety among adult learners in Universiti Teknologi Malaysia (UTM). *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 208, 223-232.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.198>
- Lightbown, P., & Spada, N. (2002). *How Language Are Learned*. Oxford: Oxford University Press.
- Liu, M. (2006). Anxiety in EFL Classrooms: Causes and Consequences, *TESL Reporter* 39, 1 (2006), 13-32.
- Maden, S., Dinçel, Ö. Ve Maden,A. (2015). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygıları, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, Sayı: 4/2 2015 s. 748-769. <https://doi.org/10.7884/teke.488>
- Mede, E. ve Kararımak, Ö. (2017). The predictor roles of speaking anxiety and English self efficacy on foreign language speaking anxiety, *Journal of Teacher Education and Educators*, 6(1), 117-131.
- Onur, B. (2006). *Gelişim Psikolojisi Yetişkinlik Yaşlılık Ölüm*. Ankara: İmge Kitabevi.

- Özdemir, B. (2019). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi, *Türkiye Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 23(2), 351-364. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tsadergisi/issue/47639/536649>
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (1) , 323-343. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ogusbd/issue/10997/131612>
- Polatcan, F. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kaygı üzerine yapılan araştırmaların incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(1), 205-216. <https://doi.org/10.16916/aded.483208>
- Sallabaş, M.E. (2012). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma kaygılarının değerlendirilmesi, *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Lirerature and History of Turkish ot Turkic*, 7/3, 2199-2218.
- Saydam, G. ve Öztürk, D. (2014). Anxiety and self-efficacy in foreign language writing: the case in Turkey, *Başkent University Journal Of Education*, 1(2), 10-21. Retrieved from <http://buje.baskent.edu.tr/index.php/buje/article/view/32>
- Sevim, O. (2014). Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe konuşma kaygılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Ekev Akademi Dergisi yıl*, 18(60), 389-402.
- Spielberger, C. D. (2010). *State-Trait Anxiety Inventory for Adults Sampler Set Manual*, Instrument and Scoring Guide, Consulting Psychologists Press.
- Şen, Ü., & Boylu, E. (2015). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen İranlı öğrencilerin konuşma kaygılarının değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(30), 13-25.
- Tezcan, F. ve Deveci, T. (2018). Andragoji ve Yaşamboyu Öğrenme Bağlamında Yetişkinlerin Öğrenmesi, *Researcher: Social Science Studies*, 6(2), 123-137. DOI:[10.18301/rss.549](https://doi.org/10.18301/rss.549)

- Tunçel, H. (2014). Yabancı dil olarak Türkçeye yönelik kaygı ve kaygının yabancı dil başarısı etkisi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 9/5, 1987-2003. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6192>
- Tunçel, H. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe konuşma kaygısının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, (2), 107-135. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/huydotad/issue/37784/436235>
- Yoğurtçu, K ve Yoğurtçu, G. (2013). Yabancı dil olarak türkçenin öğreniminde kaygının akademik başarıya etkisi, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 6(11), 1115-1158. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.420>
- Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu 2021.(2022). *Ankara Üniversitesi Basımevi*, Ankara.
- Yule, G. (2006). *The Study of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Zhou, J. (2017). Foreign language reading anxiety in a Chinese as a foreign language context, *Reading in a Foreign Language*, 29, 155–173.
- Türk Dil Kurumu [TDK]. (2021) Güncel Türkçe sözlük. www.tdk.gov.tr,Erişim tarihi: 21.12.2021
- Göç İdaresi Başkanlığı [GİB]. (2022). www.goc.gov.tr. Erişim tarihi: 07.03.2022

EKLER

EK1: Yabancı Dil Sınıf Kaygı Ölçeği (Türkçe)

Aşağıda yabancı dil öğreniminde sınıf içi kaygı ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Lütfen her bir ifadeyi dikkatlice okuyarak, her bir ifadeye ne derecede katıldığınızı "Kesinlikle katılıyorum"dan, "Kesinlikle katılmıyorum" a uzanan ölçek üzerinde belirtiniz.	KESİNLİKLE KATILIYORUM	KATILIYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	KESİNLİKLE KATILMIYORUM
1. Yabancı dil dersinde konuşurken hiçbir zaman kendimden çok emin olamam					
2. Yabancı dil dersinde hata yapmaktan endişe etmem.					
3. Yabancı dil dersinde bana söz verileceği zaman heyecandan titrerim.					
4. Öğretmenin yabancı dilde söylediklerini anlayamamak beni korkutur.					
5. Daha fazla yabancı dil dersi almak beni rahatsız etmez.					
6. Yabancı dil dersinde kendimi dersle ilgisi olmayan konuları düşünürken bulurum.					
7. Diğer öğrencilerin dil konusunda benden daha iyi olduklarını düşünürüm.					
8. Dil dersi sınavlarında genellikle rahatımdır.					
9. Dil dersinde hazırlıksız konuşmam gerektiğinde panik olurum.					
10. Yabancı dil derslerinden kaldığım taktirde oluşacak sonuçlar yüzünden endişelenirim.					
11. Yabancı dil derslerinin neden bazı insanların keyfini kaçırdığını anlamıyorum.					
12. Yabancı dil derslerinde o kadar tedirgin olurum ki bildiklerimi de unuturum.					
13. Yabancı dil dersinde sorulara gönüllü olmak beni utandırır.					
14. Ana dili yabancı olanlarla konuşurken tedirgin olmam.					
15. Öğretmenin hangi yanlışı düzelttiğini anlamadığım zaman üzülürüm.					
16. Dil dersine çok iyi hazırlansam bile derste endişelenirim.					
17. Çoğu zaman içimden dil dersine girmek gelmez.					
18. Yabancı dil dersinde konuşurken kendime güvenirim.					
19. Yabancı dil öğretmenimin yaptığım her hatayı düzeltmeye hazır olması beni korkutur.					
20. Dil dersinde bana bir şey sorulacak diye yüreğim ağzıma gelir.					
21. Dil sınavında ne kadar çok çalışırsam o kadar çok kafam karışır.					

22. Dil dersine çok iyi hazırlanmak için üzerimde baskı hissetmem.					
23. Her zaman diğer öğrencilerin yabancı dili benden daha iyi konuştuklarını hissedirim.					
24. Diğer öğrencilerin önünde yabancı dille konuşurken utanırım.					
25. Dil dersi öyle hızlı ilerliyor ki geride kalmaktan endişeleniyorum.					
26. Dil dersinde diğer derslere oranla daha gergin ve tedirgin olurum.					
27. Dil dersinde konuşurken tedirgin olurum ve kafam karışır.					
28. Dil dersime girerken, kendimden gayet emin olurum ve rahat hissedirim.					
29. Dil öğretmeninin söylediği her sözü anlamadığımda tedirgin olurum.					
30. Yabancı bir dili konuşmak için öğrenilmesi gereken kuralların sayısı beni bunaltır.					
31. Yabancı dilde konuştuğumda diğer öğrencilerin bana gülmesinden korkarım.					
32. Büyük ihtimalle kendimi, yabancı dili ana dil olarak konuşan insanların yanında daha rahat hissedirim.					
33. Dil öğretmeni daha önceden hazırlanmadığım sorular sorduğunda tedirgin olurum.					

EK2:Yabancı Dil Sınıf Kaygı Ölçeği (İngilizce)

Right below, you see some statements related to the foreign language classroom anxiety scale. Plase, read each statement very caefully and state how much you agree with the statements that ranges from " I strongly agree" to "I strongly disagree".	STRONGLY AGREE	AGREE	NEITHER AGREE NOR DISAGREE	DISAGREE	STRONGLY DISAGREE
1. I never feel quite sure of myself when I am speaking in my foreign language class.					
2. I don't worry about making mistakes					
3. I tremble when I know that I'mgoing to be called on in language class.					
4. It frightens me when I don't understand what the teacher is saying in the foreign language class.					
5. It wouldn't bother me at all to take more foreign language class.					
6. During language class, I find myself thinking about things that have nothing to do with the course.					
7. I keep thinking that other students are better at languages than I am.					
8. I am usually at ease during tests in my language class.					
9. I start to panic when I have to speak without preparation in language class.					
10. I worry about the consequences of failing my foreign language class.					
11. I don't understand why some people get so upset over foreign language class.					
12. In language class, I can get so nervous I forget things I know.					
13. It embarrasses me to volunteer answers in my language class.					
14. I would not be nervous speaking the foreign language with native speakers.					
15. I get upset when I do not understand what the teacher is correcting.					
16. Even if I am well prepared for language class, I feel anxious about it.					
17. I often feel like not going to my language class.					
18. I feel confident when I speak in foreign language class.					
19. I am afraid that my language teacher is ready to correct every mistake I make.					
20. I can feel my heart pounding when I am going to be called on in language class.					
21. The more I study for a language test, the more confused I get.					
22. I do not feel pressure to prepare very well for language class.					

23. I always feel that the other students speak the foreign language better than I do.					
24. I feel very self-conscious about speaking the foreign language in front of other students.					
25. Language class moves so quickly I worry about getting left behind.					
26. I feel more tense and nervous in my language class than in my other classes.					
27. I get nervous and confused when I am speaking in my language class.					
28. When I'm on my way to language class, I feel very sure and relaxed.					
29. I get nervous when I don't understand every word the language teacher says.					
30. I feel overwhelmed by the number of rules you have to learn to speak the foreign language.					
31. I am afraid that other students will laugh at me when I speak the foreign language.					
32. I would probably feel comfortable around native speakers of the foreign language.					
33. I get nervous when the language teacher asks questions which I haven't prepared in advance.					

EK3: Demografik Bilgi Formu

Demografik Bilgi Formu(Türkçe)

1.Yaşınız:

2.Cinsiyetiniz:

3.Yaşadığınız ülke:

4.Anadiliniz:

5.Hazırlık sınıfında hangi kurdasınız:

A1 O A2 O B1 O B2 O C1 O

6.İngilizce Seviyeniz nedir?

A1 O A2 O B1 O B2 O C1 O

7. Geçmişte Türkçe ile bir deneyiminiz var mıydı? (Türk arkadaş, akraba, mahalle, Türk dizileri izleme, Türkiye’de bulunma vb.)

Evet Hayır

Yanıtınız evet ise, nasıl olduğunu açıklar mısınız?

Demographic Information Form (English)

1.What is your age?:

2. What is your gender?:

3.Which country do you live?:

4.What is your native language?:

5.Which course are you in prep class?

A1 O A2 O B1 O B2 O C1 O

6.What is your English level?

A1 O A2 O B1 O B2 O C1 O

7.Have you ever had an experience with Turkish language in your background? (such as having Turkish friends, relatives, watching Turkish TV series or visiting Turkey..etc)

If your answer is YES, how? can you explain it?
